

ontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan
**Gecontroleerd overstromingsgebied met
gereduceerd getij Bovenzanden**
In Willebroek

Bijlage IIIa. Toelichtingsnota (tekst)

Vlaamse
overheid

DEPARTEMENT
OMGEVING

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Situering, doelstelling, reikwijdte en detailleringsgraad	5
2.1	Situering	5
2.2	Doelstelling	5
2.3	Reikwijdte en detailleringsgraad.....	6
3	Relatie met beleidsplannen en onderzoeken	7
3.1	Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen	7
3.1.1	De bindende bepalingen	7
3.1.2	Het richtinggevend gedeelte	7
3.1.3	Het planningsproces voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur	8
3.2	Relatie met andere planningsprocessen en beslissingen waar het plan uitvoering aan geeft	10
3.2.1	Het geactualiseerd Sigmaplan en de Langetermijnvisie Schelde-estuarium.....	10
3.2.2	Sigmaproject Bovenzanden.....	12
3.2.3	Het integraal waterbeleid	13
3.2.4	Europese natuurdoelen Natura 2000.....	14
3.2.5	Vastgestelde landschapsatlas.....	16
3.3	Relatie met provinciale en gemeentelijke structuurplannen	18
3.3.1	Provinciaal ruimtelijk structuurplan Antwerpen	18
3.3.2	Gemeentelijk Structuurplan Willebroek.....	18
4	Bestaande feitelijke toestand	20
4.1	Landgebruik	20
4.2	Fysisch systeem.....	20
4.2.1	Reliëf	20
4.2.2	Bodem	21
4.2.3	Watersysteem	23
4.3	Landschappelijke structuur en onroerend erfgoed	28
4.4	Natuurlijke structuur.....	29
4.5	Agrarische structuur	30
5	Bestaande juridische toestand	33
6	Verantwoording van het planvoorstel.....	35
6.1	Het voorgenomen plan	35
6.2	De overwogen alternatieven	36
7	Milieueffectenonderzoek	37
7.1	Planingrepen	37

7.2	Resultaat milieueffectenonderzoek	37
8	Passende beoordeling en verscherpte natuurtoets	38
8.1	Passende beoordeling ten aanzien van als Speciale Beschermingszones te beschouwen gebieden	38
8.1.1	Soorten en habitats van de speciale beschermingszones	38
8.1.2	Evaluatie van de mogelijke betekenisvolle aantasting van de soorten en habitats van de speciale beschermingszone	45
8.2	Verscherpte natuurtoets Vlaams Ecologisch Netwerk	45
9	Ruimtelijke veiligheidsrapportage	46
10	Ruimtebalans	47
11	Stedenbouwkundige voorschriften	48
11.1	Vertaling naar verordenende stedenbouwkundige voorschriften	48

1 Inleiding

Voorliggend document is een ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in de zin van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO).

De VCRO stelt dat een ruimtelijk uitvoeringsplan het resultaat is van een ruimtelijk planningsproces waarbij de effectbeoordelingen procedureel en inhoudelijk geïntegreerd worden in het proces, het zgn. “geïntegreerd planningsproces”. Die integratie houdt in dat de effectbeoordelingen plaatsvinden tijdens het proces voor de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan. De effectbeoordelingen leveren gegevens over de mogelijke effecten van het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan. Die gegevens worden verwerkt in het planningsproces voor het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan.

Het geïntegreerde planningsproces bestaat uit vijf fasen, waarbij het resultaat telkens geconsolideerd wordt in een van de volgende documenten:

- 1° de startnota;
- 2° de scopingnota;
- 3° het voorontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan;
- 4° het ontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan;
- 5° het definitieve ruimtelijk uitvoeringsplan.

2 Situering, doelstelling, reikwijdte en detailleringsgraad

2.1 Situering

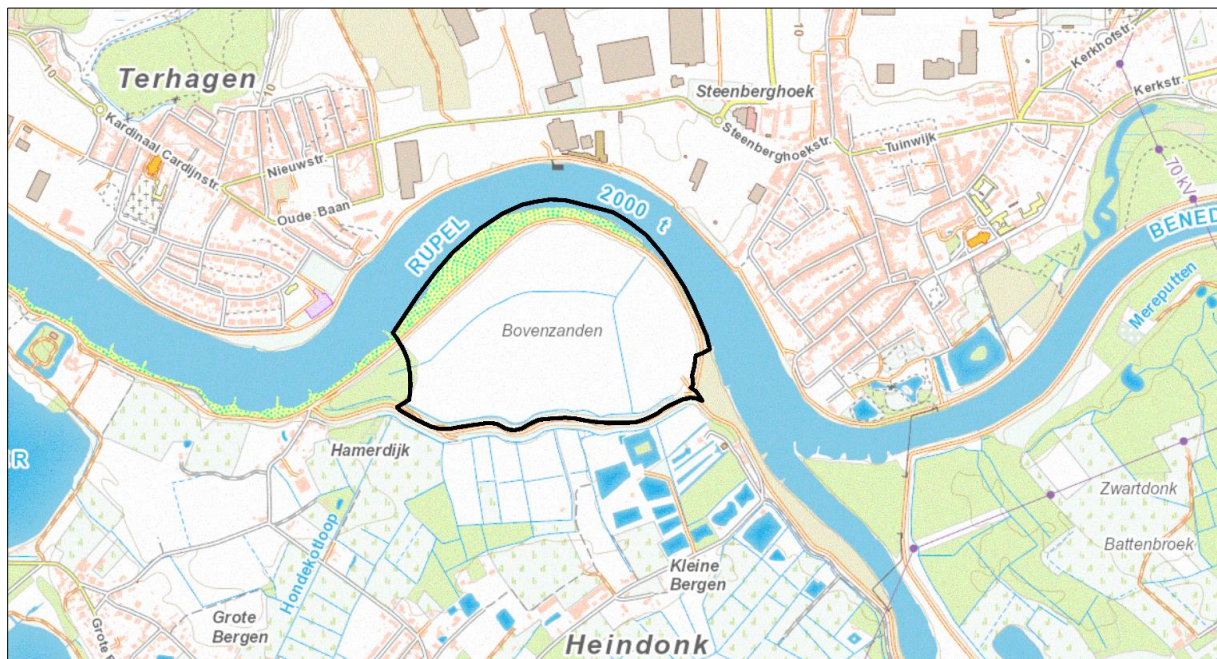
Het voorgenomen plan omvat het gecontroleerd overstromingsgebied Bovenzanden langs de Rupel in Heindonk (Willebroek).

2.2 Doelstelling

Bovenzanden is een bestaand gecontroleerd overstromingsgebied (GOG¹) dat aangelegd werd in uitvoering van het oorspronkelijke Sigmaplan van 1977 en in gebruik genomen werd in 1981. In 2006 besliste de Vlaamse Regering in het kader van de actualisatie van het Sigmaplan dat dit GOG tegen 2020 omgebouwd zou worden naar een gecontroleerd overstromingsgebied met gereduceerd getij (GGG²) waarbij er géén landbouwactiviteiten meer mogelijk zullen zijn en het gebied een natuurontwikkeling krijgt.

Het doel van het ruimtelijk uitvoeringsplan is deze omvorming mogelijk te maken. Daarvoor zal de bestemming gewijzigd worden van “landschappelijk waardevol agrarisch gebied met overdruk overstromingsgebied” naar “natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur”.

Figuur 1. Situering plangebied: topografische kaart (NGI)

¹ GOG: een gecontroleerd overstromingsgebied: is een met dijken omringd gebied aan een tijrivier. Er zijn twee typen dijken in een GOG. De 'overlooppdijk' ligt tussen het overstromingsgebied en de tijrivier en loopt over bij verhoogde waterstanden in de rivier. De hogere hoofddijk/sigmadijk ('ringdijk') zorgt ervoor dat alleen het daartoe bestemde gebied overstroomt. De bedoeling van gecontroleerde overstromingsgebieden is om bij stormvloed een bepaalde hoeveelheid water uit de rivier naar naastgelegen gronden te brengen, om zo de hoogte van de waterstanden te verlagen. Via sluisen in de overlooppdijk kan water dat via de overlooppdijk het gebied is ingestroomd terug naar de rivier stromen op het moment dat de waterstand in de rivier voldoende gedaald is.

² GGG: een gecontroleerd gereduceerd getijgebied is een overstromingsgebied dat bij elk hoogtij via de sluisen in de overlooppdijk voor een beperkte diepte onder water gezet wordt (50 cm tot 1 meter). Op deze wijze wordt het natuurlijke getijdenregime nagebootst.

Het plan geeft daarmee uitvoering aan:

- de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen m.b.t. de afbakening van de gebieden van de natuurlijk en agrarische structuur en de gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos die voor de regio Antwerpse Gordel en Klein-Brabant daarvoor is uitgewerkt;
- de beslissingen van de Vlaamse Regering over het geactualiseerd Sigmoplan.

2.3 Reikwijdte en detailleringsgraad

Het plan zal bestemmingen vastleggen op perceelsniveau.

De reikwijdte van het voorgenomen plan betreft dus maatregelen in de ruimtelijke ordening, in casu het wijzigen van de bestemming van gebieden die bijdragen tot de doelstelling.

De bestemmingen van het ruimtelijk uitvoeringsplan zullen de bestemmingen van de geldende plannen van aanleg (i.c. het gewestplan) vervangen.

Figuur 2. Situering plangebied op de orthofoto (2017, Geopunt.be)

3 Relatie met beleidsplannen en onderzoeken

3.1 Relatie met het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan wordt opgemaakt in uitvoering van de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

3.1.1 De bindende bepalingen³

Het Vlaams Gewest bakt de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur als volgt af in gewestplannen of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen:

- 125.000 ha grote eenheden natuur of grote eenheden natuur in ontwikkeling (in overdruk) Daarvoor is een toename van 38.000 ha natuur- en reservaatgebied (t.o.v. 1994) tot een totaal van 150.000 ha natuur- en reservaatgebied nodig.
- 750.000 ha agrarisch gebied, ruimtelijk bestemd voor de beroepslandbouw;
- 10.000 ha bijkomend bosgebied of bosuitbreidingsgebied, tot een totaal van 53.000 ha bosgebied;
- 80.000 ha natuurverwevingsgebied (in overdruk) op niet-groene bestemmingen.

3.1.2 Het richtinggevend gedeelte

Ruimtelijke visie op de ontwikkeling van Vlaanderen: “Vlaanderen open en stedelijk”

Met de metafoor ‘Vlaanderen, open en stedelijk’ wil het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) een trendbreuk realiseren met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkeling. Deze trendbreuk beoogt de versterking van het buitengebied en het tegengaan van de versnippering door een optimaler gebruik en beheer van de stedelijke structuur.

Daarom wordt de ruimtelijk structurerende werking van het fysisch systeem als principe vooropgesteld. Het fysisch systeem is ruimtelijk structurerend voor de natuurlijke structuur (inclusief de bosstructuur), de agrarische structuur, de nederzettingsstructuur en het landschap. Ruimtelijk structurerend betekent dat de huidige, intrinsieke kenmerken van het bestaand fysisch systeem het richtinggevend kader zijn voor de ruimtelijke ontwikkeling van de structuurbepalende functies natuur, bos, landbouw en wonen en werken op het niveau van het buitengebied.

In Vlaanderen wordt de ruimtelijke structuur van het buitengebied vandaag bepaald door het samenhangend geheel (netwerk) van rivier- en beekvalleien, grote en aaneengesloten natuur- en boscomplexen, belangrijke landbouwgebieden, de nederzettingsstructuur, het landschap en de infrastructuur...

Inbedden van landbouw, natuur en bos in goed gestructureerde gehelen

Elk van de drie voor het buitengebied structuurbepalende functies – landbouw, natuur en bos – kan slechts op een duurzame wijze functioneren indien de gebieden die aan deze functie worden toegewezen, ingebed zijn in een goed gestructureerd geheel. Daarom wordt het buitengebiedbeleid gedifferentieerd naar een beleid voor de natuurlijke structuur, de agrarische structuur en de nederzettingsstructuur. De natuurlijke en de agrarische structuur kunnen elkaar in bepaalde gebieden (natuurverwevingsgebieden) overlappen.

Het afbakenen van de gebieden van de natuurlijke en de agrarische structuur in ruimtelijke uitvoeringsplannen moet daarom gelijktijdig en op gelijkwaardige basis gebeuren. De natuurlijke structuur kan in bepaalde gebieden ook overlappen met andere functies (recreatie, overige functies...).

³ Besluit van de Vlaamse Regering van 23 september 1997 houdende de definitieve vaststelling van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij het decreet van 17 december 1997 wat de bindende bepalingen betreft, en de besluiten van de Vlaamse Regering van 12 december 2003 en 17 december 2010 houdende de definitieve vaststelling van een herziening van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, bekrachtigd bij de decreten van 19 maart 2004 respectievelijk 25 februari 2011 wat de bindende bepalingen betreft.

3.1.3 Het planningsproces voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur

Van 2004 tot 2009 werkte de Vlaamse overheid in overleg met gemeenten, provincies en belangengroepen een ruimtelijke visie uit op landbouw, natuur en bos, voor dertien buitengebiedregio's. De visie geeft op hoofdlijnen aan welke gebieden behouden blijven voor landbouw en waar er ruimte kan zijn voor natuurontwikkeling of bosuitbreiding. Ze vormt de basis voor de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, die de bestemmingen op perceelsniveau vastleggen.

Voor elk van de dertien regio's heeft de Vlaamse Regering de visievormingsprocessen afgerond met een beslissing over het actieprogramma voor de op te maken ruimtelijke uitvoeringsplannen. Voor de landbouwgebieden waar de bestemming van het gewestplan zeker behouden kan blijven, besliste de regering om de bestaande agrarische bestemmingen te herbevestigen. Op die manier is midden 2009 ca. 538.000 hectare agrarisch gebied vastgelegd. De resultaten van deze overlegprocessen zijn consulteerbaar op www.vlaanderen.be/agnas.

Op 7 mei 2010 besliste de Vlaamse Regering over de verdere voortgang van het afbakeningsproces. Er is een coördinatieplatform opgericht met o.m. vertegenwoordigers van de verschillende beleidsvelden en de natuur- en landbouworganisaties. Dit platform volgt de uitvoering van de afbakening op. Het bekijkt voor welke gebieden gestart kan worden met de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen en bewaakt de gelijktijdige voortgang van de realisatie van de doelen voor landbouw, natuur én bos. De Vlaamse overheid stelde een administratie-overschrijdend team samen dat deze plannen voorbereidt en het vooroverleg met de betrokken lokale besturen en middenveldorganisaties organiseert. Het coördinatieplatform bepaalt sinds 2010 jaarlijks in een 'gebiedsgericht programma' voor welke concrete gebieden er een planningsproces opstart. Het gebied Bovenzanden is in 2018 opgenomen in het gebiedsgericht programma.

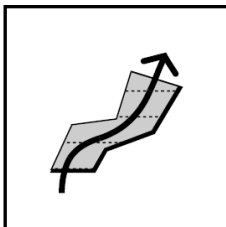
Het afbakeningsproces in de regio Antwerpse Gordel en Klein-Brabant

Voor de buitengebiedregio Antwerpse Gordel/Klein-Brabant werd het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur opgestart in 2007.

De Vlaamse Regering nam op 27 maart 2009 kennis van het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en uitvoeringsprogramma én de adviezen van de gemeenten, provincies en belangengroepen hierover. Ze keurde daarnaast de beleidsmatige herbevestiging van de bestaande gewestplannen voor ca. 9.700 ha agrarisch gebied én een operationeel uitvoeringsprogramma goed.

De ruimtelijke visie⁴ op landbouw, natuur en bos formuleert volgende ruimtelijke principes voor het plangebied:

Behoud en versterking van uitgesproken natuurwaarden in valleien met ruimte voor natuurlijke waterberging

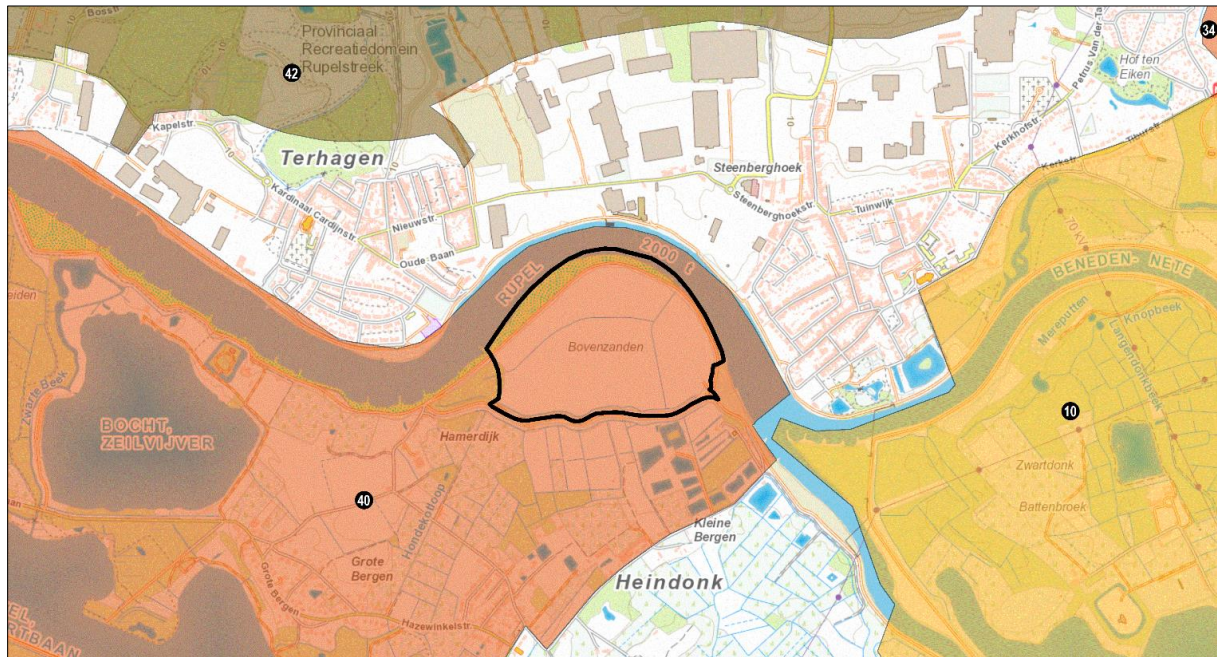
Binnen deze natuurcomplexen wordt gestreefd naar beekherstel, het behoud en herstel van kleinschalige valleilandschappen met kwelgebonden natuurwaarden, halfnatuurlijke graslanden, een dicht netwerk van houtkanten en bomenrijen, waardevolle alluviale bostypen en onverstoorde overgangen naar de drogere valleiflanken.

In belangrijke delen van deze valleien staat behoud en ontwikkeling van de natuur en waterbergingsfunctie voorop. Het gaat om de ecologisch meest waardevolle valleigebieden. Deze samenhangende natuurcomplexen worden opgenomen in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN).

In de overstromingsgevoelige gebieden worden de natuurfunctie en de waterbeheerfunctie zoveel mogelijk op elkaar afgestemd. Er wordt ruimte voorzien voor het verbeteren van de structuurkenmerken van de waterlopen (bv. hermeandering, herwaarderen winterbed, structuurvariatie in oevers en

⁴ Ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos regio Antwerpse Gordel en Klein-Brabant, gewenste ruimtelijke structuur, september 2008: http://www2.vlaanderen.be/ruimtelijk/planningsprocessen/plpr_bg/agnas/docs/agkb/agkb_grs_200809.pdf

Figuur 4. Uitsnede operationeel uitvoeringsprogramma regio Antwerpse Gordel/Klein-Brabant (2009)

Het plangebied maakt deel in het operationeel uitvoeringsprogramma deel uit van volgende actie:

- **Actie 40.** Rupel Bovenzanden-Lazernij, Heindonk en Complex Broek, Denaeyer-Blaasveldbroek en vallei van de Zwarte Beek. Opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor:
 - Het behouden en versterken van de natuurwaarden voor de Rupelvallei, het uitwerken van acties van het geactualiseerde Sigmoplan (Bovenzanden) en in het complex Broek Denaeyer – Blaasveldbroek (49.1, 49.8) in samenhang met de cultuurhistorische en landschappelijke context van het gebied (55.6).
 - Het nader uitwerken van de verweving van landbouw, natuur en bos in de vallei van de Zwarte Beek (52.1) en het landbouwgebied Heindonk (53.4)

3.2 Relatie met andere planningsprocessen en beslissingen waar het plan uitvoering aan geeft

3.2.1 Het geactualiseerd Sigmoplan en de Langetermijnvisie Schelde-estuarium

Als gevolg van de overstromingen in 1976 besliste de ministerraad in 1977 het zogenaamde Sigmoplan om het Schelde-estuarium te beveiligen tegen overstromingen, uit te voeren. Dat Sigmoplan had tot doel een hoog veiligheidsniveau langsheen de Schelde en haar zijrivieren te realiseren door enerzijds dijkversterkingen en dijkverhogingen uit te voeren en anderzijds door het inrichten van gecontroleerde overstromingsgebieden.

Door de gewijzigde fysische omstandigheden (verhoogde frequentie van stormvloed, verhoogde peilen) en de daaraan gekoppelde evolutie in de veiligheid, nieuwe inzichten in waterbeheer en waterbeheersing en de nieuwe visie op het waterbeleid (integraal waterbeleid) werd duidelijk dat een actualisatie van het Sigmoplan van 1977 noodzakelijk was. Zo werden in september 2003 een aantal planalternatieven gedefinieerd, met de bedoeling de haalbaarheid en wenselijkheid ervan te bestuderen aan de hand van onder meer een planmilieueffectenrapport (plan-MER)⁵ en een maatschappelijke kostenbatenanalyse (MKBA).

⁵ Het plan-MER voor het geactualiseerd Sigmoplan werd door de Cel MER van AMINAL formeel goedgekeurd op 27 juni 2005. De niet-technische samenvatting van deze plan-MER kan geconsulteerd worden op www.mervlaanderen.be.

Meest wenselijk alternatief

Op basis van de resultaten van de plan-MER en MKBA besliste de Vlaamse Regering op 17 december 2004 dat het optimale geactualiseerde SigmaPlan bestaat uit een combinatie van de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden en lokale dijkverhogingen en dat het geoptimaliseerde planalternatief aangevuld moet worden met noodzakelijke natuurontwikkelingsprojecten om te voldoen aan de doelstellingen van de langetermijnvisie voor het Schelde-estuarium voor wat betreft de component 'natuurlijkheid'.

De Langetermijnvisie Schelde-estuarium reikt tot 2030 en legt een streefbeeld vast voor de veiligheid, toegankelijkheid en natuurlijkheid van het Schelde-estuarium. Deze visie werd in 2001 vastgesteld door de Technische Scheldecommissie en is een gezamenlijke Nederlands-Vlaamse beleidsvisie voor het Schelde-estuarium.

Op 11 maart 2005 stelde de Vlaamse en Nederlandse regeringen de Ontwikkelingsschets 2010 voor Schelde-estuarium vast. Deze ontwikkelingsschets bevat maatregelen en projecten die op korte- en middellange termijn uitgevoerd moeten worden om te komen tot het streefbeeld zoals het in de langetermijnvisie is opgenomen. Het geactualiseerd SigmaPlan werd als een belangrijk onderdeel van de Ontwikkelingsschets 2010 erkend en als dusdanig ook aan de schets toegevoegd. Ter voorbereiding van de besluiten in het kader van de Ontwikkelingsschets 2010 werden de mogelijke gevolgen van maatregelen en projecten onderzocht en samengevat in de Strategische MER Ontwikkelingsschets 2010 Schelde-estuarium (S-MER).

Op 22 juli 2005 keurde de Vlaamse Regering het geactualiseerde SigmaPlan goed. Op 28 april 2006 nam de Vlaamse Regering een bijkomende beslissing over de Ontwikkelingsschets 2010 en het geactualiseerd SigmaPlan voor de onderdelen met betrekking tot de Rupel, de Zenne, de Dijle en de Nete's.

In deze beslissingen van de Vlaamse Regering van 22.07.2005 en 28.04.2006 werd tevens vastgelegd dat flankerende maatregelen inzake het flankerend beleid landbouw integraal van toepassing zijn op de in de beslissing geformuleerde projecten⁶. Ook werd een plan van aanpak opgenomen voor de uitwerking van het flankerend beleid voor plattelandsrecreatie⁷. Het flankerend beleid voor landbouw is gericht op het treffen van compenserende maatregelen voor de doelgroep die economisch gezien het zwaarst getroffen wordt, namelijk de beroepslandbouw. Deze compenserende maatregelen omvatten o.a. een grondenbank, wijkersstimuli, ontpachtingsvergoeding en wederbeleggingsvergoeding. In het flankerend beleid voor plattelandsrecreatie werden maatregelen uitgewerkt voor visclubs, nieuwe wandel- en fietspaden, uitkijkpunten, onthaalknooppunten, enz. Het flankerend beleid voor beide aspecten werd uitgewerkt in kader van het volledige SigmaPlan en is bijgevolg ook van toepassing op de gebieden van voorliggend plan.

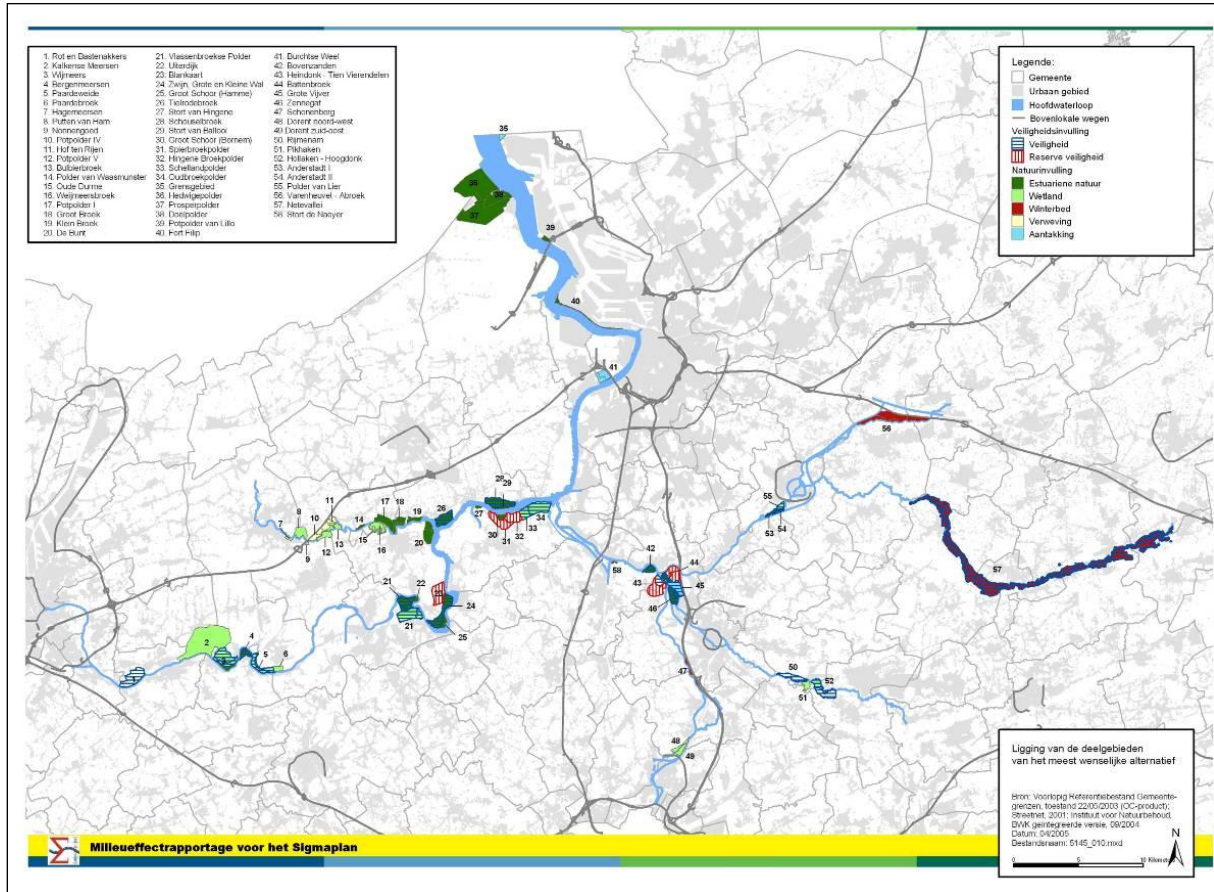
De Vlaamse Regering bekrachtigde het 'Meest Wenselijke Alternatief' - bestaande uit een optimale combinatie van dijkverhoging en de aanleg van gecontroleerde overstromingsgebieden (GOG's) en gecontroleerde overstromingsgebieden met gereduceerd tij (GGG's) - als uitgangspunt voor de concretisering en verdere uitwerking van het geactualiseerd SigmaPlan, de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen en als werkingsgebied voor de inzet van de flankerende maatregelen voor landbouw en plattelandsrecreatie.

De effectieve realisatie van het Meest Wenselijke Alternatief omvat naast de dijkverstevigingen op de Zeeschelde, de Durme, de Rupel, de Zenne, de Dijle en de Nete's de aanleg van overstromings- en natuurgebieden langs de Zeeschelde en de Durme.

⁶ Flankerend beleid voor landbouw heeft tot doel de gevolgen van projectmatige planningsprocessen waarbij landbouw betrokken is, te beperken voor de sector en dit zowel binnen het projectgebied als de ruimere omgeving en dit als een goede huisvader. Het flankerend beleid bevat mede de flankerende maatregelen, initiatieven ter bevordering van het (lokale) maatschappelijke draagvlak en een budgettaire inschatting om het flankerend beleid te verwezenlijken.

⁷ Flankerende maatregelen plattelandsrecreatie zijn alle maatregelen die de Vlaamse Overheid neemt bij de inrichting van een gebied met betrekking tot recreatie, gericht op het creëren van een (lokaal) maatschappelijk draagvlak bij de (niet professionele) gebruikers van dat gebied.

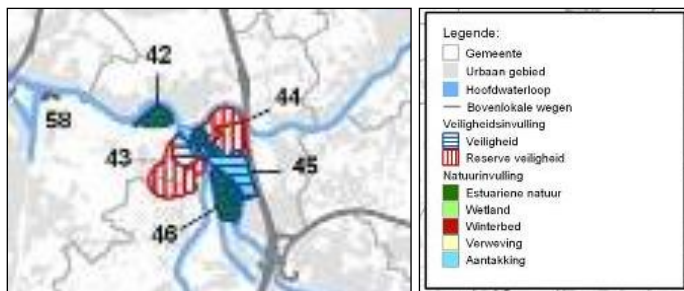
Figuur 5. Meest Wenselijk Alternatief geactualiseerd Sigmaplan (2005)

3.2.2 Sigmaproject Bovenzanden

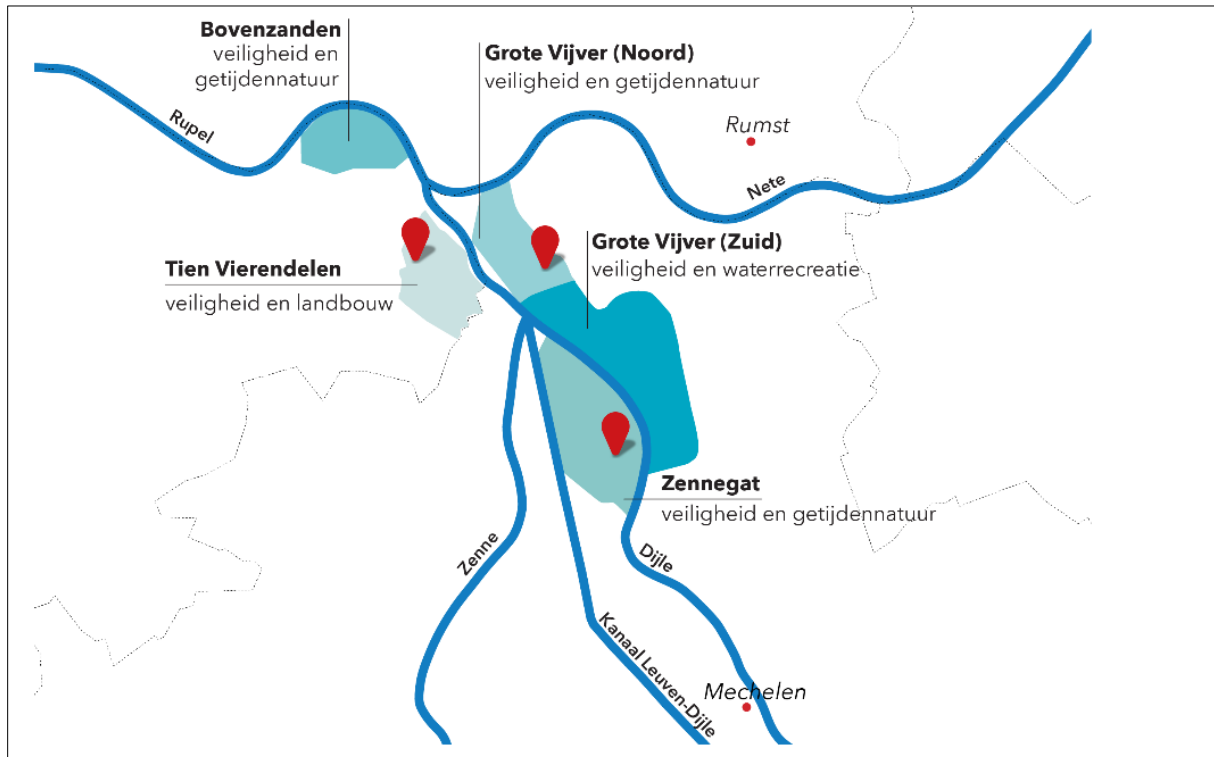
Bovenzanden is volgens het ‘meest wenselijke alternatief’ van het geactualiseerd Sigmaplan aangeduid om een natuurinfilling te krijgen (code 42 op figuur 6). Meer specifiek wordt hier estuariene natuur beoogd.

Figuur 6. Meest Wenselijk Alternatief geactualiseerd Sigmaplan (2005): zoom Bovenzanden

Bovenzanden behoort tot het projectgebied van de Dijlemonding binnen de projecten in uitvoering van het Sigmaplan. Dat Sigmaplan heeft 2030 als algemene planningshorizon realisatie. Het opzet is hier veiligheid tegen overstromingen (GOG) en tegelijk een getijdennatuur (GGG) mogelijk maken. Bovenzanden fungeert vandaag al als een gecontroleerd overstromingsgebied (GOG). De bedoeling is dus om het ook een nieuwe invulling te geven als natuurgebied (GGG). Op die manier kan Bovenzanden evolueren naar een overstromingsgebied met gereduceerd getij, dus een GOG type GGG (gecontroleerd gereduceerd getij). Daarvoor zal een nieuwe in- en uitwateringssluis gebouwd moeten worden.

Figuur 7. Projectkaart Dijlemonding (bron: sigmaplan.be)

3.2.3 Het integraal waterbeleid

Kaderrichtlijn Water

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW; CEC 2000) stelt dat alle oppervlaktewateren in 2015 een goede ecologische en chemische toestand moeten behalen. Bij natuurlijke waterlichamen (NWL) geldt dat een goede ecologische toestand (GET) moet worden bereikt, terwijl sterk veranderde (SVWL) en kunstmatige (KWL) waterlichamen een goed ecologisch potentieel (GEP) moeten verwerven. Voor deze SVWL en KWL is de doelstelling, ten opzichte van die voor het meest aanleunende natuurlijke watertype, aangepast aan de door specifieke hydromorfologische veranderingen gestelde randvoorwaarden. Een sterk veranderd waterlichaam is een natuurlijk oppervlaktewaterlichaam dat als gevolg van fysieke wijzigingen door menselijk handelen substantieel van aard is veranderd. Kunstmatige waterlichamen daarentegen zijn oppervlaktewateren die door menselijke activiteiten tot stand zijn gekomen op plaatsen waar voorheen geen natuurlijk waterlichaam aanwezig was. Zowel SVWL en KWL zijn dus ingericht, of gecreëerd, voor welbepaalde gebruiksfuncties, zogenaamde nuttige doelen. Nuttige doelen omvatten scheepvaart (inclusief havenfaciliteiten), recreatie, activiteiten waarbij wateropslag noodzakelijk is (drinkwatervoorziening, waterkracht of irrigatie), waterregulatie (hoogwaterbescherming en landdrainage) en andere duurzame ontwikkelingsactiviteiten die minstens even belangrijk worden geacht. Voor de bepaling van de kwaliteitsdoelstellingen van zowel SVWL en KWL voorziet de KRW een identieke benadering.

De Rupel heeft het statuut van een Sterk Veranderd Waterlichaam en zou dus moeten voldoen aan een Goed Ecologisch Potentieel (GEP).

Naar aanleiding van het Weser arrest is het noodzakelijk om in de milieubeoordeling na te gaan of de geplande ingreep de classificatie in het kader van de KRW negatief kan beïnvloeden. De huidige beoordeling van de Rupel is 'ontoereikend'. Dit wil zeggen de GEP nog niet is behaald. De geplande ingreep, namelijk het inrichten van Bovenzanden als GGG zal echter bijdragen aan het verbeteren van het ecologische potentieel van de Rupel. Het dagelijks bevoelen van Bovenzanden en het natuurlijke slikken en schorren systeem dat er zal ontstaan, zal de natuurlijke zuiveringskracht van het riviersysteem ten goede komen. Deze ingreep zal positief bijdragen aan het GEP van de Rupel.

Bekkenbeheerplan Benedenscheldebekken 2008-2013

Het bekkenbeheerplan had tot doel de beleidsvisie op het integraal waterbeleid voor het Benedenscheldebekken te ontwikkelen en te beschrijven en vormde de leidraad voor de realisatie van een vernieuwd waterbeleid. De Europese Kaderrichtlijn Water, het decreet Integraal Waterbeleid en de Waterbeleidsnota Vlaanderen zijn daarvoor belangrijke toetsstenen.

De basisdoelstelling van het bekkenbeheerplan is de bescherming, het herstel en de verbetering van de natuurlijke werking en structuur van het watersysteem. Daarnaast spelen verschillende menselijke belangen in het bekken een belangrijke rol. Die belangen leggen bepaalde eisen of wensen op aan het watersysteem. Is er sprake van tegenstrijdige belangen of een verstoring van het watersysteem, dan is er een afweging nodig. Door rekening te houden met de specifieke lokale omstandigheden, ontstaat een ruimtelijke differentiatie in het waterbeleid.

De Vlaamse Regering stelde het bekkenbeheerplan Benedenscheldebekken definitief vast op 30 januari 2009.

Stroomgebiedbeheerplannen Schelde

Met besluit van de Vlaamse Regering van 8 oktober 2010 werd het Stroomgebiedbeheerplan van de Schelde 2010-2015 goedgekeurd. Gelijktijdig werd het "Maatregelenprogramma voor Vlaanderen voor de Stroomgebiedbeheerplannen Schelde en Maas" goedgekeurd met de opname van speerpuntprojecten.

Op 19 juli 2013 werd het decreet Integraal Waterbeleid grondig gewijzigd, onder meer in functie van een betere integratie en afstemming van de verschillende planfiguren en planningscycli en een vermindering van de planlast. De (deel)bekkenbeheerplannen worden voortaan als bekken specifieke delen aan de stroomgebiedbeheerplannen toegevoegd. De stroomgebiedbeheerplannen voor de periode 2016-2021 bouwen verder op de eerste generatie stroomgebiedbeheerplannen en de bekkenbeheerplannen, en breiden de scope uit naar aspecten van de Overstromingsrichtlijn.

Bekkenspecifieke deel Benedenscheldebekken

Het bekkenspecifieke deel voor het Benedenscheldebekken van het stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021, werd voorbereid door de overlegstructuren van het Benedenscheldebekken. Het werd samen met de andere onderdelen van de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2016-2021, vastgesteld door de Vlaamse Regering op 18 december 2015.

Het bekken specifieke deel voor het Benedenscheldebekken focust op het oppervlaktewater in het Benedenscheldebekken en bestaat uit volgende hoofdstukken:

- Een algemene beschrijving van de ligging van het bekken en van wat het bekken kenmerkt.
- Analyses beschrijven de belangrijkste sectoren in het bekken en de invloed van deze sectoren op het watersysteem. Ook de aanwezigheid van beschermde gebieden en het overstromingsrisico in het bekken wordt in dit hoofdstuk behandeld.
- De milieudoelstellingen waaraan de toestand van het oppervlaktewater getoetst wordt en de huidige toestand in het bekken.
- De visie op het waterbeheer in het bekken. Welke watergebonden problemen doen zich voor en hoe wil de overheid de problemen aanpakken.
- Acties om de toestand van het oppervlaktewater te verbeteren en om ons beter te beschermen tegen overstromingen hebben betrekking op het ganse bekken, op een bepaald gebied of op een bepaalde waterloop in het bekken.
- Een beknopt overzicht van de vooruitgang van de toestand van het watersysteem in het bekken in de voorbije zes jaar en een overzicht van de gemotiveerde afwijkingen op het behalen van de milieudoelstellingen.

3.2.4 Europese natuurdoelen Natura 2000

Algemene situering

De Europese Commissie verklaarde de habitatrichtlijngebieden op 7 december 2004 van 'communautair belang'. De Habitatrichtlijn stelt dat de lidstaat vervolgens verplicht is om binnen de zes jaar over te gaan tot de

aanwijzing van deze gebieden als speciale beschermingszone (SBZ), vergezeld van 'prioriteiten'. De Vlaamse Overheid diende dus vóór eind 2010 alle in Vlaanderen vastgestelde habitatrictlijngebieden definitief aan te wijzen en prioriteiten vast te stellen voor het in een gunstige staat houden of brengen van de Europees te beschermen habitats en soorten. De Vogelrichtlijngebieden zijn reeds formele speciale beschermingszones (SBZ-V).

Op 3 april 2009 keurde de Vlaamse Regering het besluit met de procedure voor deze aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen definitief goed. Op 23 juli 2010 heeft de Vlaamse Regering algemene doelen voor heel Vlaanderen vastgelegd: de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen of G-IHD. De G-IHD zijn verfijnd per speciale beschermingszone onder de vorm van specifieke instandhoudingsdoelstellingen (S-IHD). Deze IHD's worden vandaag benoemd als de Europese natuurdoelen.

Via de opmaak van Europese natuurdoelen geeft de Vlaamse Overheid invulling aan de verplichting. De lidstaten zijn er vervolgens toe verplicht de nodige maatregelen te nemen om deze doelen te realiseren. Deze plicht gaat zowel over het nemen van positieve beschermingsmaatregelen zowel als tot het nemen van maatregelen die verslechtering of verstoring tegengaan. Deze instandhoudingsmaatregelen "behelzen zo nodig passende, specifieke of van ruimtelijke ordeningsplannen deel uitmakende beheersplannen en passende, wettelijke, bestuursrechtelijke of op een overeenkomst berustende maatregelen". Bij het nemen van die maatregelen dient rekening gehouden te worden met "de vereisten op economisch, sociaal en cultureel vlak en met de regionale en lokale bijzonderheden".

Naast de opmaak van de Europese natuurdoelen en het treffen van geschikte instandhoudingsmaatregelen moet er ook omzichtig omgegaan worden bij het beoordelen en toestaan van projecten, plannen of programma's in of in de omgeving van speciale beschermingszones die effecten kunnen hebben op deze gebieden.

Gebiedsspecifieke situering

Het plangebied omvat delen van het habitatrictlijngebied BE23000006 'Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent' (BE23000006). Het betreft het noordelijk gelegen buitendijks gebied. In het zuiden, meer bepaald ter hoogte van de zuidzijde van de Sigmadijk.

Het plan beoogt ook de functionele koppeling van het gebied aan de Rupel, waarbij het gebied landschapsecologisch als volwaardig onderdeel van het natuurlijke riviersysteem zal functioneren. Het doel is ook habitats te laten ontwikkelen in het gebied (als het GGG geworden is), die zullen samenhangen met de habitats binnen de afgrenzing van het habitatrictlijngebied.

De specifieke doelstellingen voor IHD-Zeescheldeëstuarium zijn opgenomen in hoofdstuk 8. Voor de Rupel ter hoogte van Bovenzanden komen volgende habitats voor. Het zijn ook deze die zich zullen ontwikkelen in het GGG. Een uitgebreide beschrijving is terug te vinden in 8.1.1.

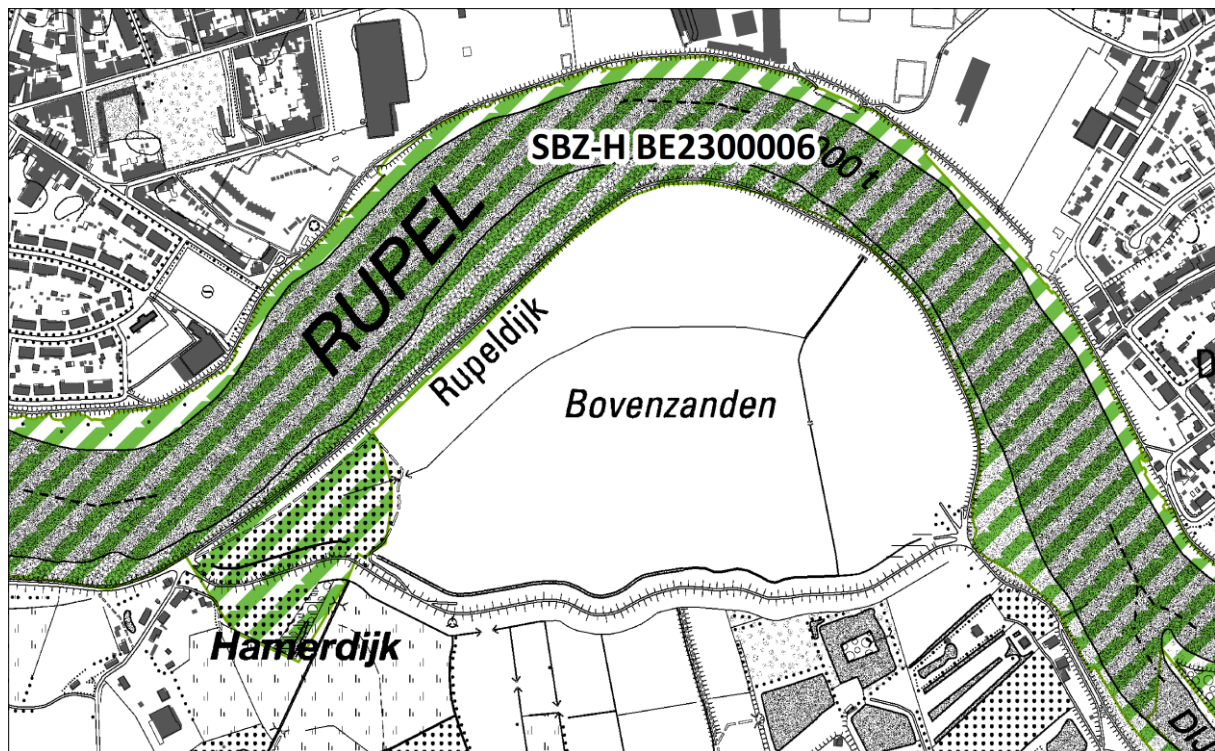
Habitattype ⁸		aanwezig langs de Rupel t.h.v. Bovenzanden	te ontwikkelen in GGG Bovenzanden
1130	De riviergeul in het estuarium	x	x
1310	Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden		
1320	Schorren met slijkgrasvegetatie ⁵		
1330	Atlantische schorren ⁵		

⁸ Het habitattype 1330 gaat aan water- en landzijde vaak over in zoute pioniervegetaties van slik- en zandgebieden (type 1310) of wordt aan de waterzijde afgezoomd door slijkgrasvegetatie (type 1320). Vaak komen al deze verschillende types in een habitatcomplex voor. De zoute tot brakke schorren langs de Zeeschelde en in de IJzermonding overlappen met het habitattype 1130 (estuaria), terwijl de zoetwaterschorren langs de Zeeschelde exclusief tot het habitattype 1130 gerekend worden. (<https://www.ecopedia.be/natura2000/schorren-1330>)

3270	Rivieren met slikoevers	(x) op rechteroever bij Terhagen; op linkeroever bij Willebroek	x
6430	Voedselrijke zoomvormende ruigten, subtype verbond van harig wilgenroosje.	x	x
91E0	Bossen op alluviale grond, subtype zachthoutoobos. Het gaat hier om wilgenvloedbos	x	x
rbbmr	Regionaal belangrijk biotoop rietland en andere Phragmiton-vegetaties	x	x

Van de aangemelde soorten kunnen volgende gaan voorkomen in het wilgenvloedbos met slikken en schorren langs de krekken: de vissen, bittervoorn en kleine modderkruiper, de vleermuizen, de vogels, ijsvogel, kwak en woudaap (de laatste twee mits een hoog aandeel riet) en bij de zoogdieren, Europese bever. Een uitgebreide beschrijving is terug te vinden in hoofdstuk 8.1.1.

Figuur 8. Beschermd natuurgebieden: Natura 2000

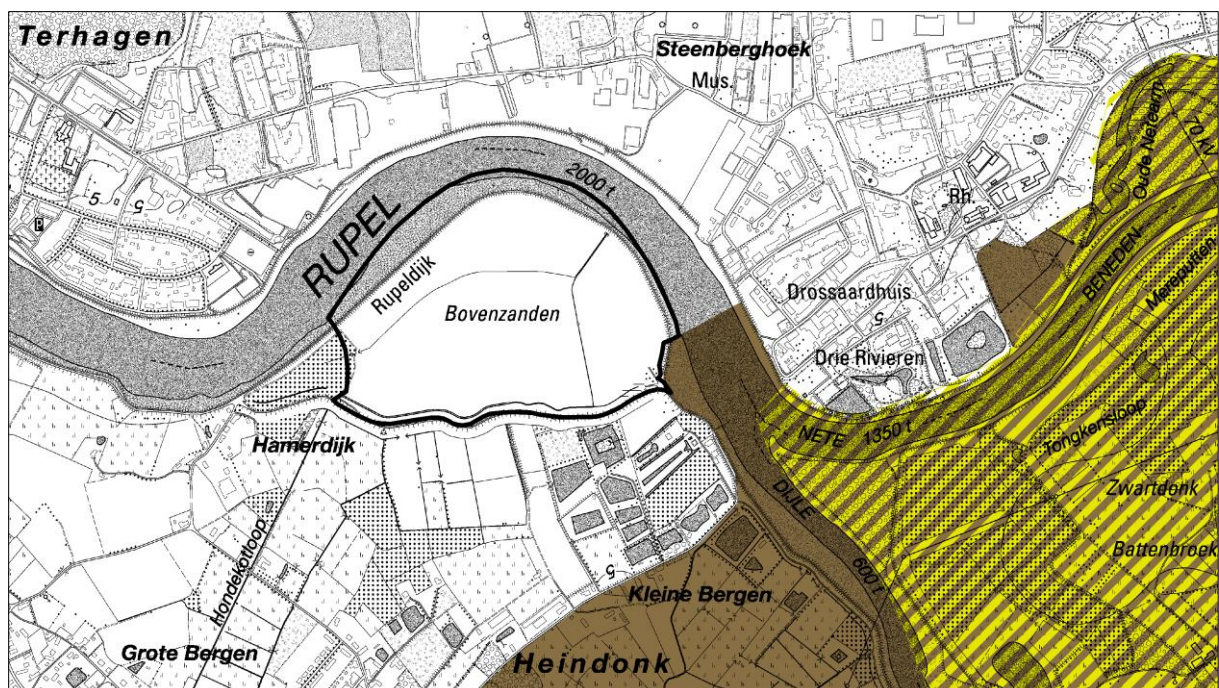
3.2.5 Vastgestelde landschapsatlas

Ten zuidwesten van het plangebied situeert zich het vastgestelde landschapsrelict en erfgoedlandschap 'Zennegat – Battenbroek'. Het Zennegat-Battenbroek is een rivierenlandschap, gekenmerkt door de samenvloeiing van de Dijle, Nete en Zenne. De begroeiing is zeer gevarieerd met onder andere hooiweiden en grasweiden doorkruist met grachtjes, bomenrijen, broekbossen en loofbossen. Het gebied bevat eveneens afgesneden en verlande meanders. Het landschapsbeeld wordt hoofdzakelijk bepaald door de kleinschaligheid en de afwisseling in structuur met talrijke kleine landschapselementen, de kasteelparken en de oude dijken. Het vastgesteld landschapsatlasrelict Zennegat-Battenbroek is bijna volledig aangeduid als Erfgoedlandschap 'Zennegat-Battenbroek' in het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Cluster Dijlemonding' dat definitief vastgesteld werd in 2011. Binnen dit erfgoedlandschap (op ca. 130 m ten zuidoosten van het plangebied) ligt ook het beschermd cultuurhistorisch landschap 'Zennegat - Battenbroek: fase 5'.

De waarden van het vastgesteld landschapsatlasrelict Zennegat-Battenbroek is als volgt omschreven in het MB van 25 juli 2008:

- Natuurwetenschappelijke waarde. Deze ankerplaats wordt gekenmerkt door een relatief vlak reliëf met beperkte niveauverschillen. Enkel de donken (heuvels) van Heindonk en Hooiendonk liggen zichtbaar hoger in het rivierenlandschap. Ten gevolge van de geleidelijke overgang van natte kleigronden, over drassige veenbodems naar drogere zandgronden, heeft men op een eerder beperkte oppervlakte een ruime diversiteit aan bodemtypen. Dit kleinschalige rivierlandschap wordt dan ook gekarakteriseerd door een opvallende vegetatiekundige verscheidenheid met hooi- en grasweiden, broekbossen, loofbossen en heel wat kleine landschapselementen. Daarnaast is deze ankerplaats een belangrijk broed-, voedsel- en foerageergebied voor talrijke vogelsoorten.
- Historische waarde. De perceelstructuur van een groot gedeelte van de ankerplaats is doorheen de geschiedenis relatief stabiel gebleven. Talrijke kleine landschapselementen weerspiegelen tot op vandaag het eeuwenoude kleinschalige patroon. Deze ankerplaats is een belangrijke historische site omwille van de slag van 'Wahlem' (1576), toen de Spanjaarden en de Staten Generaal van het Zuiden het opnamen tegen de geuzen en de Staten Generaal van het Noorden. De historische waarde van het landschap wordt nog verhoogd door het voorkomen van enkele kasteeldomeinen (Battenbroek en Tibur), die reeds op de kabinetskaart van de Ferraris (1770-1778) worden vermeld, oude dijken (Langen dijk en delen van Weerdsche dijk) en enkele hoeven.
- Esthetische waarde. De esthetische waarde van het landschap wordt hoofdzakelijk bepaald door de kleinschaligheid en de afwisseling in structuur. Talrijke kleine landschapselementen, de kasteelparken en oude dijken dragen bij tot het schilderachtige karakter van het geheel. Van op de hoger gelegen rivierdijken van Zenne, Dijle en Nete zijn er weidse zichten op het rivierlandschap. De typische kleurschakering van groene weiden, grijsblauwe grachten en slootjes en de donkergroene opgaande struwelen en populierenbossen springt dadelijk in het oog. Het gehucht Zennegat, aan de samenvloeiing van de drie rivieren en de Leuvense Vaart is als een baken in het landschap. Naast enkele verspreid liggende hoeven is het de enige bebouwde kern in het open landschap. Ook de steilrand in het westen van de ankerplaats is opvallend zichtbaar vanuit de lager gelegen poldergraslanden.
- Ruimtelijk-structurerende waarde. Deze ankerplaats is een rivierlandschap dat ontstaan is door de samenvloeiing van de Zenne, de Dijle en de Nete. Deze drie rivieren, de Leuvense Vaart, alsook het Zennegat (waar Zenne, Dijle en vaart samenvloeien) zijn de dominerende elementen in het landschap. Opvallend ook is de overgang van polder naar rivierduin, met een intacte steilrand, ter hoogte van Heindonk in het westen van het gebied. Met Rumst in het noorden, Walem in het oosten en Mechelen in het zuiden, betekent deze ankerplaats een mooi relict van open gebied, direct palend aan de verstedelijkte zone.

Figuur 9. Vastgesteld landschapatlasrelict en beschermd cultuurhistorisch landschap (bron: Agentschap Onroerend Erfgoed)

3.3 Relatie met provinciale en gemeentelijke structuurplannen

3.3.1 Provinciaal ruimtelijk structuurplan Antwerpen

Het provinciaal structuurplan Antwerpen (PRSA) is goedgekeurd in 2001 en werd gedeeltelijk herzien in 2011.

De Schelde is drager voor de gewenste ruimtelijke structuur in de provincie Antwerpen. Rupel-Schelde is een belangrijke natuurlijke baken als de samenvloeiingen van rivieren (naast Dender-Schelde, Durme-Schelde). Naast de Noorderkempen en de oostelijke netwerken vormen de Antwerpse fragmenten en de Netevallei de vier hoofdruimten die in het provinciaal structuurplan van de provincie Antwerpen worden gedefinieerd. Willebroek behoort tot de Antwerpse fragmenten. Binnen de grote hoofdruimte behoort Willebroek tot de deelruimte van het stedelijk landschap Mechelen-Sint-Niklaas. Het RSPA beschouwt het gebied als 'een stedelijk landschap met cultureel en natuurlijke potenties in evenwicht.'

Volgende doelstellingen voor het stedelijk landschap Mechelen-Sint-Niklaas zijn van belang:

- het optimaliseren van knooppunten;
- het versterken van stationsomgevingen;
- het verdichten en selectief omgaan met bestaande bedrijventerreinen;
- het beheren en beschermen van grote natuurlijke gehelen;
- het uitbaten van hoogwaardige infrastructuren;

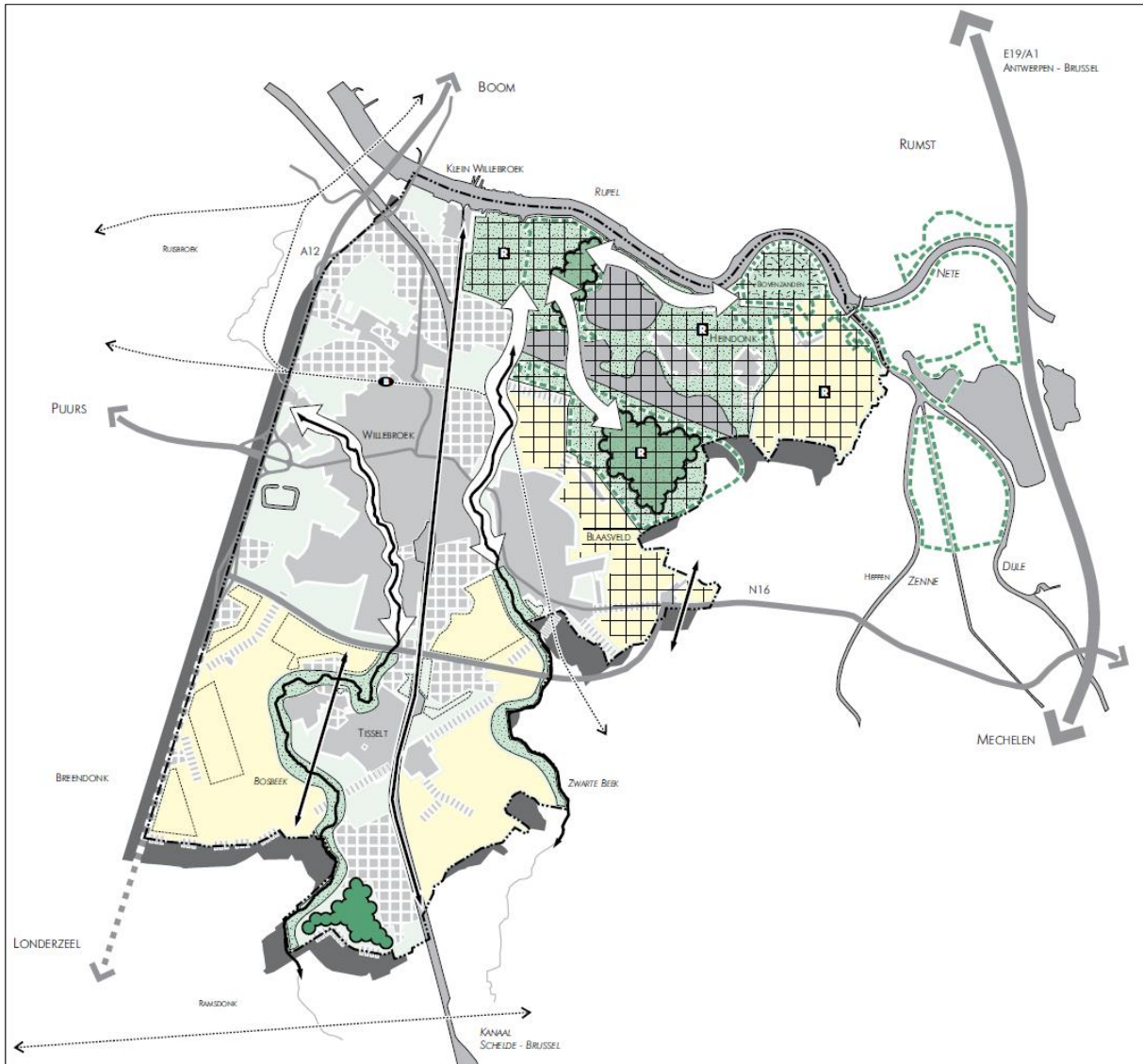
Schelde, Rupel, Dijle en Nete zijn als dragers van vernieuwing en ontwikkeling aangegeven. De ecologische en landschappelijke waarde van de valleien dient te worden beschermd en ontwikkeld.

3.3.2 Gemeentelijk Structuurplan Willebroek

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan (GRS) Willebroek werd goedgekeurd op 27 juli 2006.

Het GRS duidt het gebied Bovenzanden aan als onderdeel van een 'gevoelige zone in waardevol landschap' en verwijst naar de bovenlokale beslissingen om het gebied om te vormen naar GGG en natuurgebied.

Figuur 10. Gewenste (natuurlijke-landschappelijke en agrarische structuur) ruimtelijke structuur in GRS Willebroek

4 Bestaande feitelijke toestand

4.1 Landgebruik

Het plangebied is vandaag grotendeels in gebruik in functie van landbouw (maïsakker). Het bosgebied, grenzend aan het westen van het plangebied, is een stukje land dat historisch al lang gescheiden wordt van het landbouwgebied door een geul. Het binnendijs gebied fungeert als 'gecontroleerd overstromingsgebied' (GOG), een met dijken omringd gebied aan een tijrivier, de Rupel. Tussen het gebied en de tijrivier, situeert zich een overstroombare dijk, de 'overloofdijk' (of Rupeldijk), die overstroming van het gebied mogelijk maakt bij verhoogde waterstanden in de rivier. De 'Sigmadijk' of hoofddijk of ringdijk houdt de overstromingen beperkt tot de daartoe bestemde zone en beschermt zo het landinwaartse gebied van Heindonk en Willebroek ten zuiden. De overloofdijk is ruim 1,5 m minder hoog dan de Sigmadijk. De bedoeling van gecontroleerde overstromingsgebieden is om bij stormvloed een bepaald volume water uit de rivier naar naastgelegen gronden te brengen, om zo de hoogte van het rivierpeil af te toppen. Via een uitwateringssluis in de overloofdijk kan het water dat over de overloofdijk het gebied is ingestroomd, terug naar de rivier stromen op het moment dat de waterstand in de rivier voldoende gedaald is.

De overloofdijk is beperkt toegankelijk voor fietsers en wandelaars. Via een bareel en signalisatie aan de aansluitingen met de Sigmadijk wordt duidelijk gemaakt dat het effectief om een dijk gaat die kan 'overlopen'. Binnendijs zijn de maïsakkers alleen via de toeritten voor de landbouwers/gebruikers toegankelijk. Er zijn geen paden in het GOG aanwezig. De weg op de Sigmadijk is opgenomen in de atlas van de buurtwegen.

De bestaande feitelijke toestand wordt grafisch weergegeven op de kaarten in bijlage bij deze toelichtingsnota.

Kaart 0. Situering plangebied

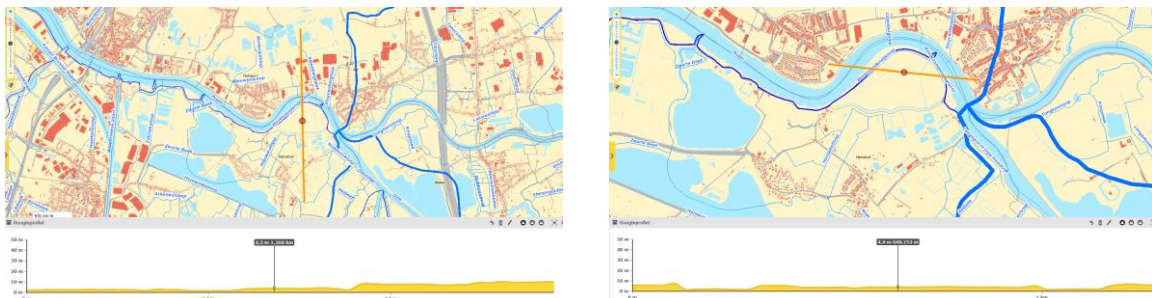
Kaart 1. Bestaande feitelijke toestand: luchtfoto met aanduidingen

4.2 Fysisch systeem

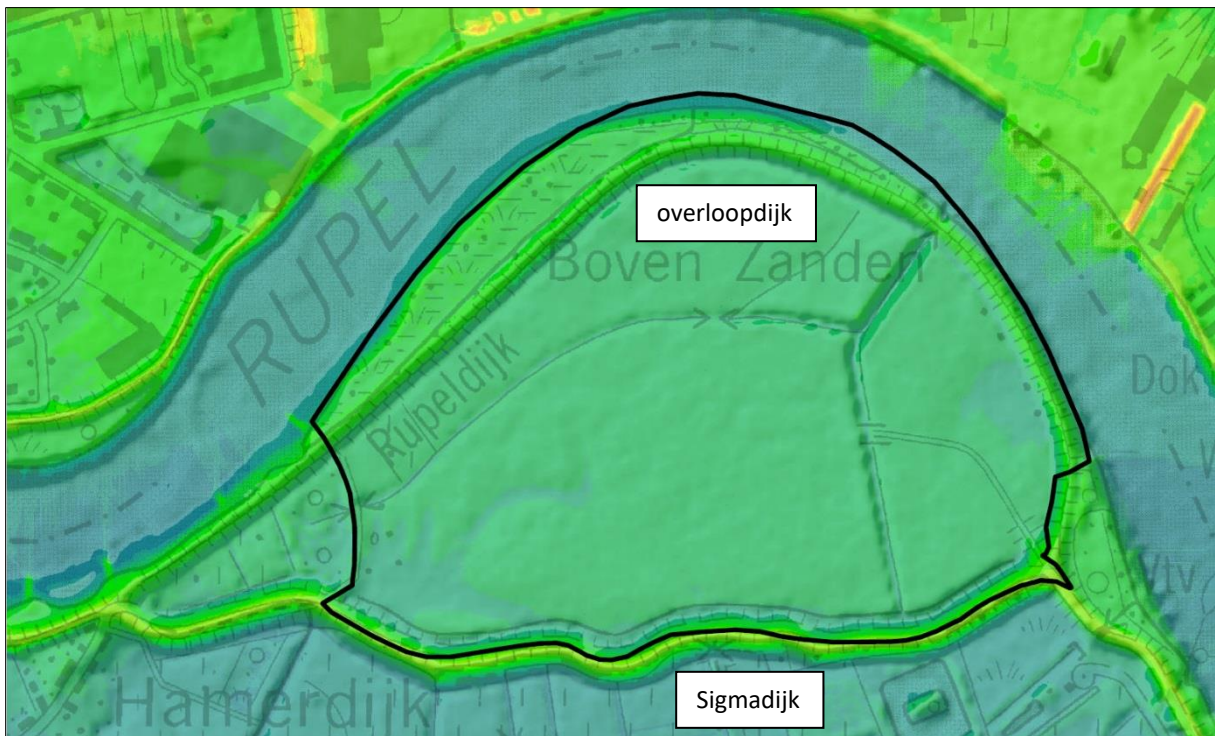
4.2.1 Reliëf

Het plangebied behoort tot de Polder van Willebroek, het poldergebied ten zuiden van de Rupel. Het reliëf is globaal zeer vlak, met een laag kleiig gebied ten noorden van de donk van Heindonk. Tussen het gebied ten noorden en dat ten zuiden van de Rupel is er ook een niveauverschil van vele meters: ten zuiden ligt het poldergebied op 2 à 3 mTAW, ten noorden ligt het verstedelijkt gebied van Rumst op de (voor kleiwinning uitgegraven) Cuesta van de Boomse Klei, op ca. 8 mTAW (zie figuren hieronder). Verder noordwaarts loopt de onvergraven Cuesta op naar 29 mTAW. Het maaiveld van het overstromingsgebied Bovenzanden zelf ligt, binnendijs, op een hoogte van ca. 4,5 mTAW. De Sigmadijk (hoofddijk) heeft een kruinhoogte van 8,3 mTAW en de overloofdijk heeft een kruinhoogte van 6,7 mTAW.

Figuur 11. Doorsnedes topografie plangebied en directe omgeving (bron: Geopunt)

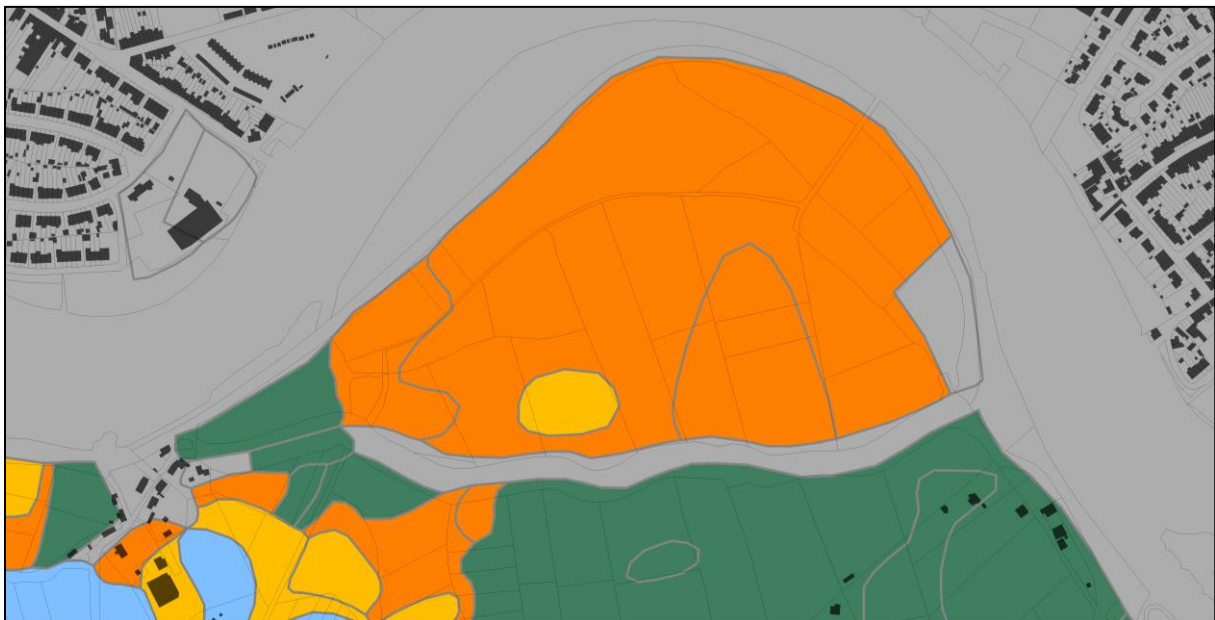
Figuur 12. DHM-kaart (bron: Sweco)

4.2.2 Bodem

Volgens de bodemkaart wordt het grootste deel van het plangebied gekenmerkt door een natte zandleembodem met plaatselijk in het zuiden een deelzone bestaande uit vochtige zandleem.

Figuur 13. Bodemkaart

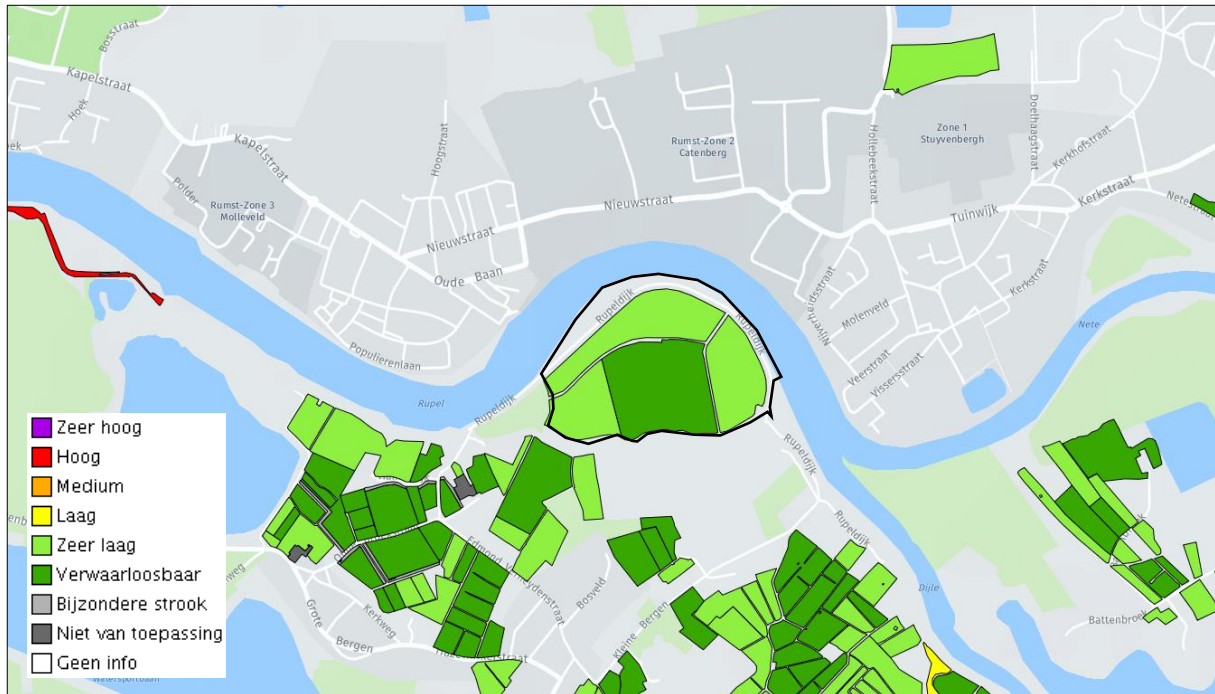

19. Zware Klei-complex	10. Vochtig zandleem	37. Overdekt Pleistoceen	03. Nat zand	39. Krijt	08. Droog zand antr	38. Bronnen
11. Zandleem-complex	07. Vochtig zand antr	12. Natte leem	30. Moeren	36. Kreekrug	05. Droog zand	01. Antropogeen
05. Zand-complex	04. Vochtig zand	15. Natte klei	40. Mergel	35. Kleiplaat polders	11. Droge zandleem	
13. Vochtige leem	26. Veën	18. Natte Zware Klei	14. Leem-complexen	17. Klei-complexen	14. Droge leem	
16. Vochtige klei	33. Schor polders	09. Nat zandleem	27. Landduin	28. Hoge kustduin	17. Droge klei	
19. Vochtige Zware Klei	32. Poelgrond polders	06. Nat zand antr	29. Kustduingrond	31. Geul polders	34. Dekklei polders	

Er bevindt zich geen bodemkundig erfgoed in het plangebied.

De erosiegevoeligheid van de omgeving hangt samen met het reliëf. In onderstaande figuur is de erosiegevoeligheid van de onbebouwde percelen gegeven op basis van de potentiële bodemerosiekaart per perceel (2018).

Figuur 14. Potentiële bodemerosiekaart per perceel, 2018 (bron: Geopunt)

Bodemkwaliteit

In het verleden werden er verschillende bodemonderzoeken uitgevoerd in het plangebied. Het Geoloket van OVAM maakt melding van dossiers 29116 en 27057. Voor deze dossiers werden enkel oriënterende bodemonderzoeken (OBO) uitgevoerd, respectievelijk in 2015 en 2005. Ter hoogte van het bosgebied, grenzend aan het westen van het plangebied, wordt melding gemaakt van dossier 25983. In het kader van dat dossier gebeurden er meerdere onderzoeken naar aanleiding van de aanwezigheid van asbestcementdraailingen, waaronder ook een sanering net buiten de contour van het plangebied. In functie van de opmaak van de milieubeoordeling (plan-MER) voor het RUP zullen de betreffende dossiers worden opgevraagd en besproken.

In dossier 29116, dat het volledige effectieve landbouwgebruik binnen het plangebied omvat, werd een gemengde verontreiniging aangetroffen met zware metalen, minerale olie, cyanides, PCB's, PAK's, drins en cresolen in de bodem en kalium, calcium, ammonium en fosfaat in het grondwater. Er werd aangenomen dat deze verontreiniging het gevolg was van landbouwactiviteiten, overstromingen van de Rupel en plaatselijk de aanwezigheid van puinhoudend materiaal. In dit OBO wordt tevens melding gemaakt van de aanwezigheid van een historische stortplaats voor straatvuil uit de periode 1943 – 1977, ter hoogte van het bosje in het uiterste westen van het plangebied.

Er werd besloten dat er geen humaan, verspreidings- of ecologisch risico uitgaat van de vastgestelde verontreiniging of de historische stortplaats en er dus niet dient te worden overgegaan tot de opmaak van een beschrijvend bodemonderzoek.

In mei- juni 2018 is de bodemhygiënische kwaliteit bepaald van de toplaag (tot 2 m beneden maaiveld) van de huidige landbouwpercelen in Bovenzanden en is reeds een aanzet gegeven van mogelijkheden tot hergebruik volgens de regels zoals bepaald in de grondverzetregelen van Vlarebo (hoofdstuk X).

Met dit milieuhygiënisch bodemonderzoek te “Bovenzanden” is een duidelijk beeld gekomen van de bodemsamenstelling tot circa 2,0 m-mv en de aangetroffen milieuhygiënische kwaliteit van de bodem. Het betreft de bodemlaag die zal worden afgevoerd in functie van de aanleg van dit GGG.

Dit onderzoek brengt de bodemkwaliteit en haar mogelijkheden van hergebruik in beeld. Daarbij wordt per kwaliteit aangetroffen bodem een 3-delige code toegekend. Voor een officieel technisch verslag zijn bijkomende boringen nodig, maar dit onderzoek geeft een zeer goede indicatie van volumes aan grond met de milieu-hygiënische samenstelling ervan. Tabel 1 geeft de betekenis van de 'grondverzet' code in termen van mogelijk hergebruik binnen of buiten de kadastrale werkzone en/of als bouwkundige toepassing met bijhorende voorwaarden.

Tabel 1. Codes voor hergebruik

Cijfer	Bodem buiten KWZ (X)	Bodem, bouwkundig bodemgebruik* of in een vormvast product binnen KWZ (Y)	Bouwkundig bodemgebruik/vormvast product*
0	onbekend	onbekend	onbekend
1	(vrij gebruik)	vrij gebruik	vrij gebruik in een bouwkundige of vormvaste toepassing
2	vrij gebruik	mits toepassing Codes van Goede Praktijk	
3	gebruik I tem V mits studie ontvangende grond		
4	gebruik III tem V mits studie ontvangende grond		
5	gebruik IV tem V mits studie ontvangende grond		
6			
7	gebruik V mits studie ontvangende grond		
8			
9	geen gebruik mogelijk	geen gebruik mogelijk	geen gebruik mogelijk

I,II,III,IV en V: de overeenkomstige bestemmingstypes zoals bepaald in Vlarebo, bijlage 4, artikel 2 t.e.m. 7

** attesteert enkel de milieuhygiënische kwaliteit voor bouwkundig bodemgebruik of gebruik in een vormvast product, en doet geen uitspraak over de bouwtechnische kwaliteit.*

Algemeen kan gesteld worden dat het aangetroffen zand tot circa 0,3 m-mv en lokaal dieper (mengmonsters A3 en MMB2) niet geschikt is voor gebruik als bodem of voor bouwkundig bodemgebruik buiten de kadastrale werkzone. Gebruik als bodem of voor bouwkundig bodemgebruik binnen de kadastrale werkzone is mogelijk mits toepassing van de code van goede praktijk voor het gebruik van uitgegraven bodem binnen de kadastrale werkzone (voor code 929).

Het dieper aangetroffen zand tot circa 1,0 m-mv (behalve t.h.v. mengmonster A3 en MMB2) lokaal dieper (mengmonster C2) is niet geschikt voor gebruik als bodem buiten de kadastrale werkzone. Gebruik als bodem of bouwkundig bodemgebruik binnen de kadastrale werkzone is mogelijk mits toepassing van code van goede praktijk voor het gebruik van uitgegraven bodem binnen de kadastrale werkzone alsook als bouwkundig bodemgebruik buiten de kadastrale werkzone (voor code 921).

Een groot deel van de aangetroffen zwak zandige klei (zie zones A en B) van 1,0 tot 2,0 m-mv is geschikt voor vrij gebruik als bodem binnen en buiten de kadastrale werkzone. De overige aangetroffen klei heeft drieledige codes 421 en 311 toegekend gekregen.

4.2.3 Watersysteem

Afwatering en hydrografische kenmerken

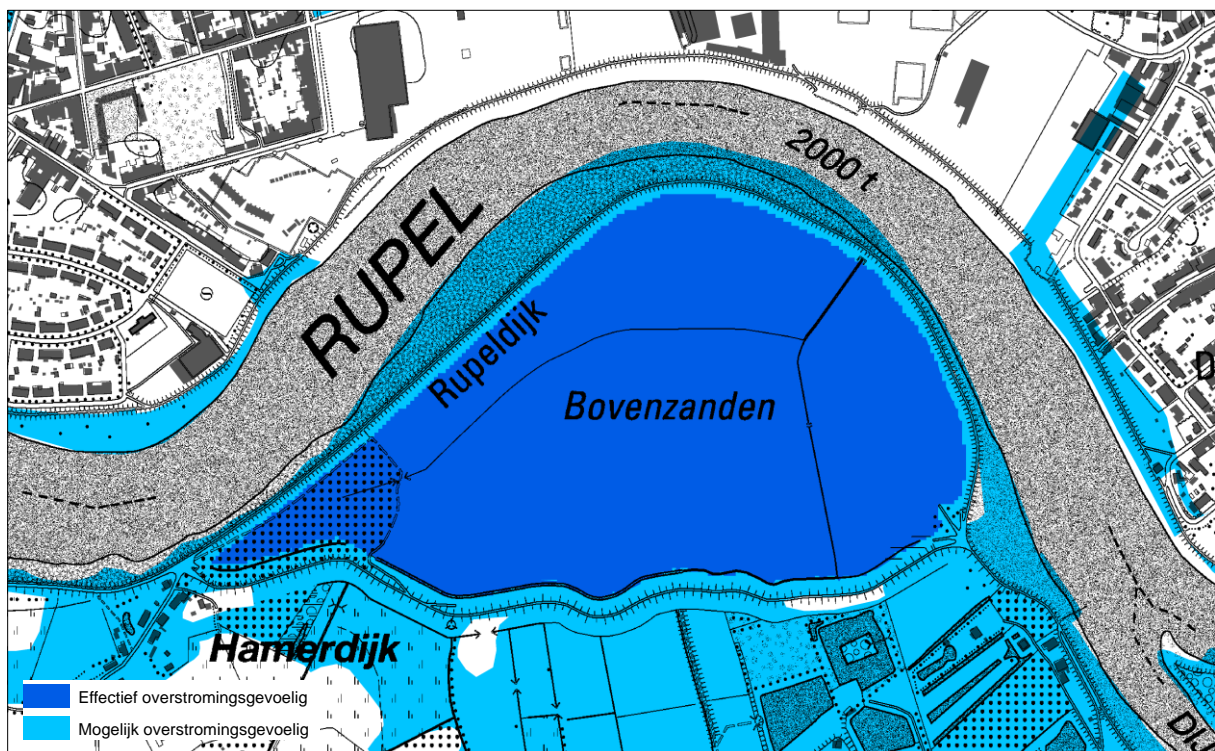
Het plangebied behoort tot het stroomgebied van de Schelde (Beneden-Scheldebekken). De Rupel is een zijrivier van de Schelde die ter hoogte van Rumst ontstaat door de samenvloeiing van Nete en Dijle. De Rupel betreft een bevaarbare waterloop. Binnen het plangebied liggen twee niet-geklasseerde waterlopen: de Bovenzandendijkloop en de Bovenzandendijkgracht die aan de binnenkant van de overloopdijk lopen. Midden door het gebied lopen nog drie grachten die zorgen voor afwatering richting het uitwateringskunstwerk in de overloopdijk richting Rupel. Er zijn geen beken van buiten het plangebied die hierin afwateren.

Figuur 15. Watergangen (Geopunt)

Het plangebied is onderdeel van het van nature overstroombaar gebied langs de Rupel. Het plangebied is nagenoeg volledig effectief overstromingsgevoelig volgens de Watertoetskaart van 2017. Het effectief overstromingsgevoelig gebied stemt overeen met de binnendijkse zone. De randen (de omliggende dijk en de buitendijkse zone) zijn mogelijk overstromingsgevoelig. De binnendijkse zone behoort tot recent overstroomd gebied alsook tot een nieuwe en bevestigde risicozone voor overstromingen.

Figuur 16. Overstromingsgevoelige gebieden (Watertoets 2017)

GOG Bovenzanden werd in september 1983 in werking gesteld als GOG. Bovenzanden heeft een totale oppervlakte van circa 34 ha. Na aftrek van een zone voor de ringdijk, blijft circa 30 ha beschikbaar. Het maaiveld ligt gemiddeld op +3,9 mTAW. Volgens de metingen van 2012 ligt de overlooptdijk op een gemiddelde hoogte van +6,77 mTAW (min +6,62 mTAW – max +6,89 mTAW). De lengte van de overlooptdijk bedraagt circa 1500 m.

Voor de bepaling van de frequentie van GOG-werking in Bovenzanden wordt gebruik gemaakt van de gegevens de tijpost langs de Rupel te Walem (rup03a-1066)⁹. Op basis van de gemeten hoogwaters in deze tijpost kan

⁹ Coen, L.;Boeckx, L.; Deschamps, M.; Verwaest, T.; Mostaert, F. (2017). Model -en data -analyse ten behoeve van betere tijverwachtingen: Deelrapport 2 GOG-werking langs de Zeeschelde. Versie 7.0. WL Rapporten, 16_016_2. Waterbouwkundig Laboratorium: Antwerpen.

afgeleid worden dat tussen september 1983 en 2015 de overlooppdijk van GOG Bovenzanden 49 keer overtopt werd. Gemiddeld over deze periode van 32 jaar werd de overlooppdijk van GOG Bovenzanden dus 1 tot 2 maal per jaar overschreden.

Deze hoogwaters zijn voorgekomen tijdens 34 stormperiodes (i.e. niet-aaneengesloten stormtijden). Gemiddeld over 32 jaar werd het GOG Bovenzanden dus tijdens 1 stormperiode per jaar aangesproken. Het hoogste hoogwater ter hoogte van de tijpost te Walem is voorgekomen op 14 november 1993, met een waarde van +7,69 mTAW. Dit hoogwater is voorgekomen als eerste hoogwater tijdens een stormperiode waarbij de overlooppdijk van GOG Bovenzanden tijdens twee opeenvolgende hoogwaters overtopt werd.

De meeste stormen zijn voorgekomen in de jaren 1990 en 1993. In de jaren 1983, 1985, 1989, 1991, 1995, 1997, 1998, 2000, 2001, 2006, 2011 en 2012 zijn geen hoogwaters voorgekomen waarbij de overlooppdijk van GOG Bovenzanden overtopt werd. In de jaren 1987, 1988, 1999, 2002, 2003, 2004, 2008, 2009, 2010, 2014 en 2015 werd de overlooppdijk van GOG Bovenzanden slechts tijdens één hoogwater overtopt.

Hydrogeologie en grondwater

Het studiegebied overlapt niet met een grondwaterwingebied of bijhorende beschermingszones. De grondwaterkwetsbaarheidskaart geeft aan dat het grondwater hier zeer kwetsbaar is, meer bepaald door de dunne en/of zandige deklaag en een onverzadigde zone van minder dan 10 m dik.

Op basis van boringen en sonderingen beschikbaar op Databank Ondergrond Vlaanderen kan worden afgeleid dat het grondwater ondiep voorkomt, meer bepaald vanaf 0,5 à 1 m onder het maaiveld.

Waterkwaliteit

De Rupel is gecategoriseerd als 'Overgangswater'. De Rupel mondt uit in het oligohalien gedeelte van de Schelde, maar door het relatief grote debiet van de bovenafvoer in het Rupelbekken kan de saliniteit niet stroomopwaarts migreren, en blijven de Rupel en haar zijrivieren zoet.

Het plangebied ligt enkele honderden meters stroomafwaarts van de "bron" van de Rupel, namelijk waar de Nete en de Dijle samenvloeien. De kwaliteit van het water kan worden beschreven aan de hand van de resultaten van VMM-meetpunt 211700 op de Dijle (830 m van plangebied) en VMM-meetpunt 250000 op de Grote Nete (3,1 km van plangebied).

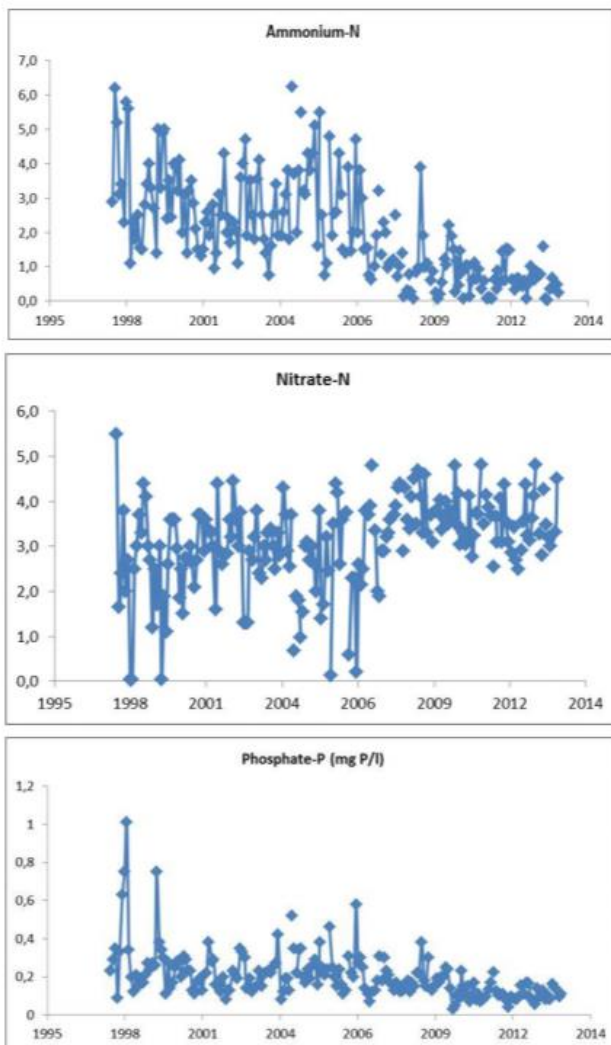
De bekkenbeheerplannen geven eveneens een beeld van de kwaliteit en de doelstellingen van oppervlaktewaterkwaliteit.

Op basis van de OMES monitoring databank kan een gedetailleerder beeld gevormd worden van de kwaliteit van het oppervlaktewater ter hoogte van het plangebied. In onderstaande illustratie is de meetreeks van OMES gegeven voor de periode 1998-2013 voor ammonium stikstof, nitraat stikstof en fosfor. Ammonium stikstof is sterk afgenomen door de verhoogde zuiveringsgraad en verminderde overstorten van riolen. Nitraat stikstof is dan weer toegenomen mede door de verhoogde zuiveringsgraad waarbij door oxidatie in de RWZI het ammonium naar nitraat wordt omgezet. Voor de fosforconcentratie is er eveneens een daling waar te nemen met vooral een vermindering van de maximale concentraties. Maar de fosforconcentratie is nog steeds ver boven de kwaliteitsnorm voor oppervlaktewater van het betreffende type rivier.

Tabel 2. Beoordeling van de concentratie aan stikstof N en fosfor P per type oppervlaktewater

Parameter	Eenheid	Toetswijze	Typen	Ondergrens of bereik van de klassen			
				Zeer goed	Goed	Matig	Ontoereikend
Totaal stikstof	mg N/l	Zomerhalfjaargemiddelde	Bk BkK Bg BgK RK Pz Pb	3	4	8	12
			Rg Rzg Mlz	2,0	2,5	5	7,5
Totaal fosfor	mg P/l	Zomerhalfjaargemiddelde	Bk BkK Bg BgK RK Rg Rzg Pz Pb	0,04	0,14	0,35	0,7
			Mlz	0,06	0,14	0,19	0,42
Orthofosfaat	mg P/l	Gemiddelde	Rg Pb	0,06	0,14	0,20	0,4
			Rk Rzg	0,05	0,12	0,20	0,4
			Bk Bg Pz	0,05	0,10	0,20	0,40
			BkK BgK	0,04	0,07	0,14	0,28
			Mlz	0,02	0,14	0,28	0,56

Figuur 17. Evolutie concentratie aan stikstof N en fosfor P in de Rupel (OMES)

∴ verloop van ammoniumstikstof, nitraatstikstof en minerale fosfor in de Rupel sinds 1997 (data OMES)

Volgens de beoordelingssystematiek van de KRW is de toestand van het sterk veranderd waterlichaam de Rupel 'ontoereikend'. Dit is gebaseerd op metingen uitgevoerd in de periode 2012 – 2015. De voor Zeeschelde III en Rupel – VL11_42 (VMM/CIW) geeft de gedetailleerde beoordeling van de verschillende aspecten:

- Ecologisch Potentieel o.b.v.
 - o Biologische elementen: Fytoplankton, vis (Macrofyten en macroinvertebraten niet beschikbaar),
 - o Biologie ondersteunende fysisch chemische elementen: P-totaal, pH, N-totaal, temperatuur en opgelos zuurstof
 - o Specifiek verontreinigende stoffen
- Chemische toestand: analyse Prioritaire stoffen_zout (37 parameters)
- Waterbodem

 Stroomgebiedsdistrict Schelde			
Waterlichaam: ZEESCHELDE III + RUPEL VL11_42			
Categorie:	overgangswater Vlaams waterlichaam	Statuut:	Sterk veranderd O1o zwak brak (oligohalien) macrotidaal
Indeling:		Type:	- laaglandestuarium

Meetplaatsen							
nummer	fysico-chemie	fyto benthos	fytoplankton	macrofyten	macroinvertebraten	vis	gevaarlijke stoffen
162000	2015						
210000							
162000			2015				
C05.42							
210000					2013		
niet beschikbaar						2012	
162000							2015
210000							

Ecologisch(e) Toestand/Potentieel					
* Evaluatie biologische elementen: Ontoereikend					
fyto benthos	fytoplankton	macrofyten	macroinvertebraten	vis	
Niet relevant	Slecht	niet beschikbaar	niet beschikbaar	Ontoereikend	
* Evaluatie biologie ondersteunende fysisch-chemische elementen: Slecht Toestype: O1o_5					
Parameter	Evaluatie	Toets	Jaren	Klassegrenzen	Eenheid
Fosfor, totaal	Slecht	zomergemiddelde (apr-sept)	2013/2014/2015	> 0.42	mgP/L
pH	Goed	maximum	2013/2014/2015	>=7.0, <=9.0	-
pH	Goed	minimum	2013/2014/2015	>=7.0, <=9.0	-
Stikstof, totaal	Ontoereikend	zomergemiddelde (apr-sept)	2013/2014/2015	> 5.0, <=7.5	mgN/L
Temperatuur	Goed	maximum	2013/2014/2015	<=25.0	°C
Zuurstof, opgeloste	Goed	10 percentiel	2013/2014/2015	>=5	mg/L
<small>Noot: Deze parameters werden getoetst aan de hand van de typespecifieke milieukwaliteitsnorm zoals opgenomen in VLAREM II, bijlage 2.3.1, voor het aggregaat (gemiddelde, percentielwaarde, minimum of maximum) berekend op basis van de beschikbare meetwaarden van de laatste drie jaar. Er werd hierbij geen criterium opgelegd voor de individuele meetwaarden.</small>					
* Evaluatie specifiek verontreinigende stoffen: Slecht					
Overschrijding					
Kobalt, opgelost					
Pyreen					
Aantal gemeten stoffen					

Waterkwantiteit

De getijmeter nr 211000 staat net stroomopwaarts van het plangebied. Aan de hand van deze metingen kunnen de peilen in de Rupel worden beschreven.

Tabel 3 geeft de waterpeilen in de Rupel ter hoogte van het plangebied voor verschillende percentielen weer. Tijdens de beschouwde periode juni 2017 tot juni 2018 bedroeg het maximale peil 7,12 mTAW, het minimale peil – 0,59 mTAW.

Tabel 3. Waterpeilen Rupel (periode juni 2017 – juni 2018)

Percentiel (maximumgrens)	mTAW
99	6,04
95	5,66

50	2,78
5	0,52
1	0,21

4.3 Landschappelijke structuur en onroerend erfgoed

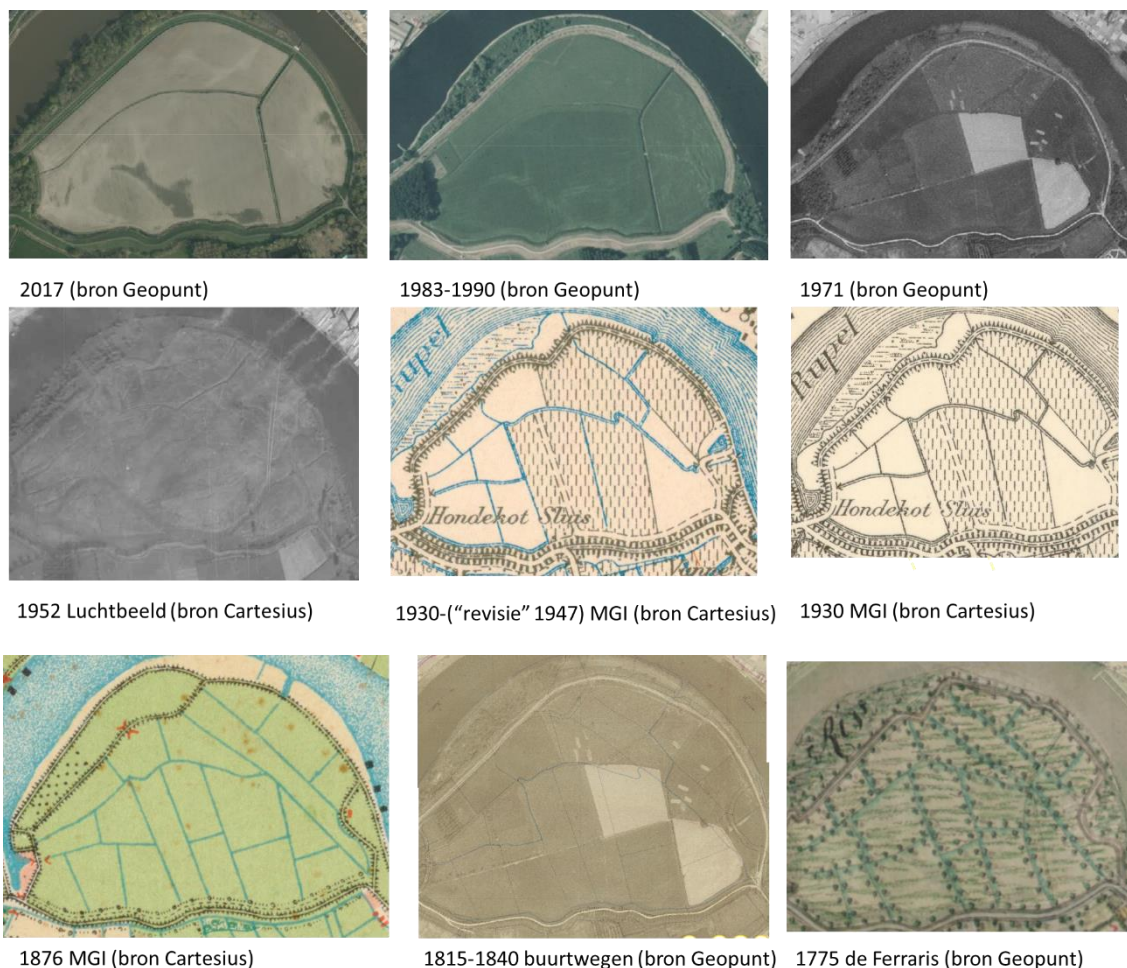
Een analyse van historische kaarten en luchtfoto's laat een relatief grote continuïteit zien van de landbouwpercelering sinds einde 18^e eeuw (kaart van de Ferraris als oudste referentiebeeld). Op enkele bochtafsnijdingen na in het noorden en het oosten bij de aanleg van de huidige overlooppdijk, lijken ook de dijken min of meer op hun oorspronkelijke ligging gebleven. Het grachtensysteem werd meermaals herschikt, maar volgde steeds lijnen die ook al eind 18^e eeuw cartografisch weergegeven werden. Behalve de gracht die uitgeeft op de uitwateringslus: die werd aangelegd op een perceelsgrens die pas op de luchtfoto van 1971 zichtbaar is.

Enkel de luchtfoto van 1952 laat een afwijkend beeld zien voor Bovenzanden, waarbij het erop lijkt dat er tijdelijk rivierdynamiek is geweest in een zich vertakkende geul in het zuidwesten van Bovenzanden. Deze locatie tekent zich ook vandaag nog af op de luchtfoto in de bouwvoor. Nadien is de landbouwpercelering hersteld, ongeveer volgens de oudere gebruiks- en kadasterpercelering (luchtfoto 1971).

Later in de 20^e eeuw zijn de landbouwgebruikspercelen steeds grootschaliger geworden tot de drie, door grachten gescheiden blokken die vandaag als maïsakker in gebruik zijn.

Binnen het plangebied liggen geen beschermde erfgoedelementen, noch relictten van de inventaris van bouwkundig erfgoed voor. Het plangebied grenst aan het erfgoedlandschap Zennegat-Battenbroek (zie hoger). In de nabije omgeving, binnen een straal van 250 meter, situeren zich wel enkel inventarispannen: Eengezinswoningen in tuinwijk (Tuinwijklaan, Oude Baan), Reeks arbeidershuizen (Schransstraat) en Steenbakkerij Swenden (Nieuwstraat).

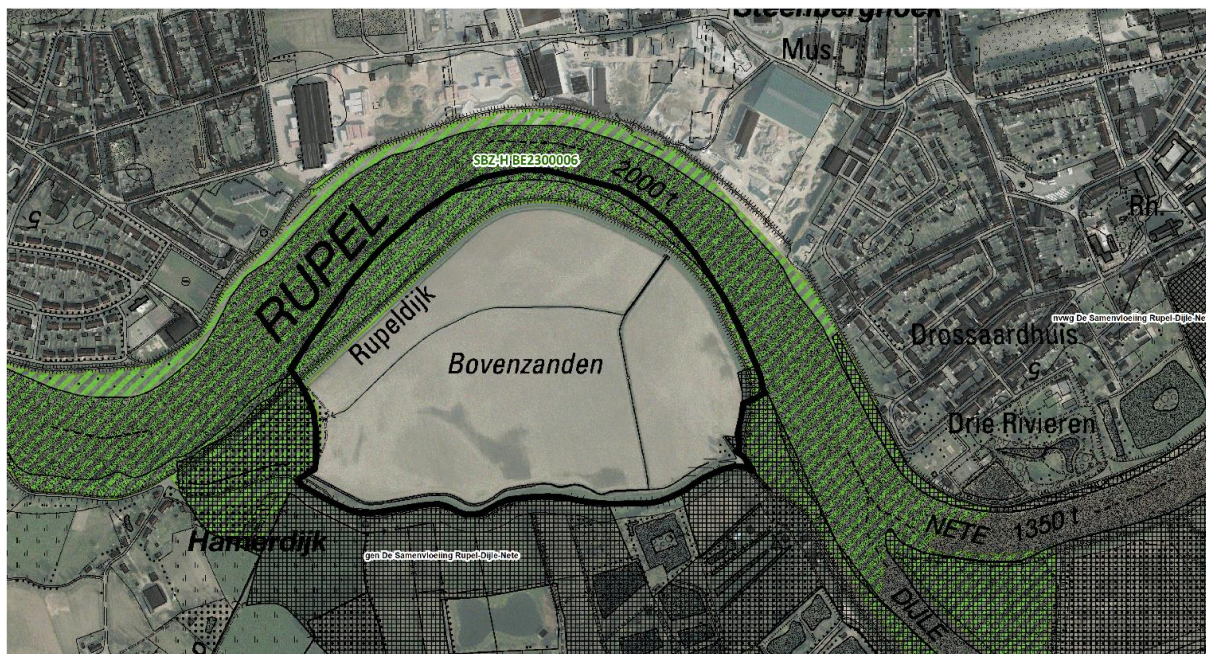
Figuur 18. Historische landschapsevolutie sinds einde 18^e eeuw op basis van kaarten en luchtbeelden

4.4 Natuurlijke structuur

In het zuiden, meer bepaald ter hoogte van de zuidzijde van de Sigmadijk alsook in het westen, ter hoogte van het bosgebied, grenst het plangebied aan het de Grote Eenheid Natuur 'De Samenvloeiing Rupel-Dijle-Nete' (onderdeel Vlaams Ecologisch Netwerk) (Figuur 19).

Figuur 19. Habitatrichtlijngebieden en Vlaams Ecologisch Netwerk

Het akkerland, het overgrote gedeelte van het plangebied, is op de Biologische Waarderingskaart aangeduid als biologisch minder waardevol (Figuur 20). Terreincontrole eind mei 2018 bevestigde dat zelfs de akkerranden langs de ontwateringsgrachten zeer smal zijn en geen waardevolle vegetatie omvatten (minimale rietontwikkeling, niet waardevol voor fauna). De buitendijkse zone, langs de Rupel aan de noordzijde van de overlooptdijk, is aangeduid als biologisch waardevol en biologisch zeer waardevol. Het landschappelijke waardevol bosgebied, ten westen van het plangebied, is eveneens biologisch waardevol.

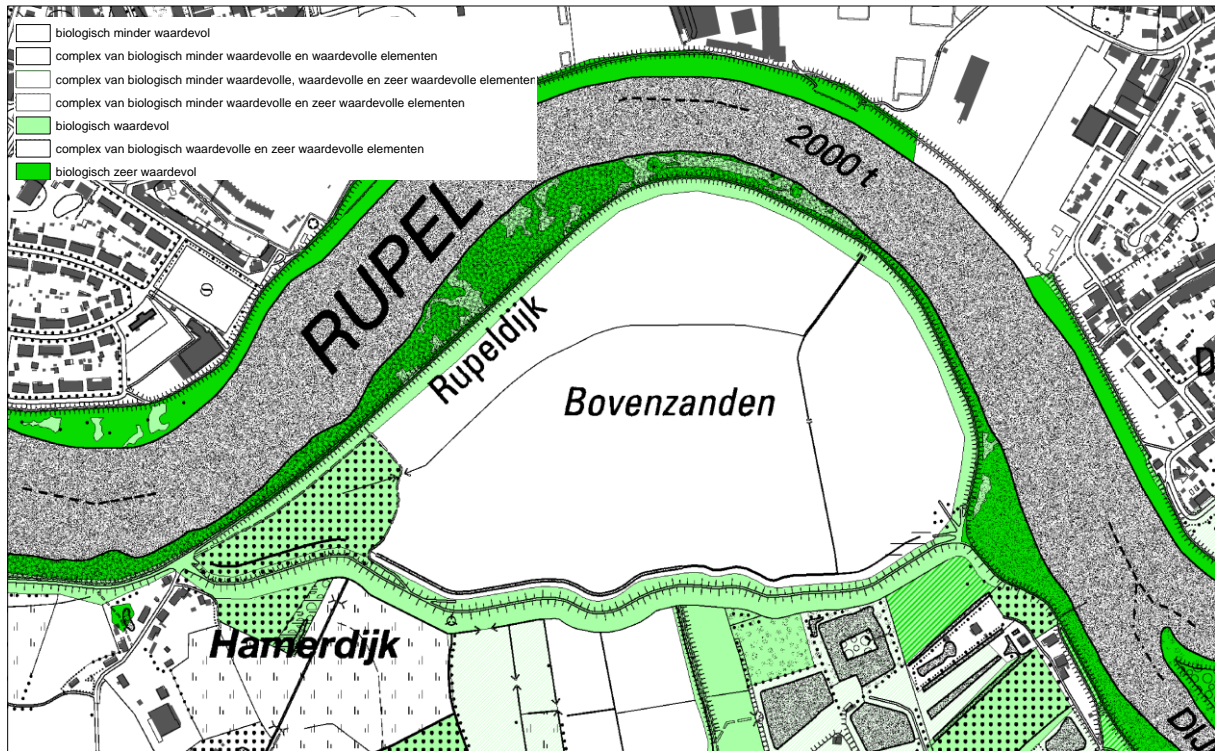
Tabel 4. Oppervlaktes eenheden ecotopen t.o.v. totale oppervlakte plangebied (ha)

Ecotoopcode	Betekenis	Oppervlakte
waardevolle ecotopen	8,49	
ku	Dijk	5,4
sf + mr	Vochtig wilgenstruweel of voedselrijke bodem + Rietland en andere Phragmiton-vegetaties	2,09
minder waardevolle ecotopen		27,75
Totaal Plangebied		36,24

Tabel 5. Oppervlaktes habitats t.o.v. totale oppervlakte plangebied (ha)

Habitatcode	Betekenis	Oppervlakte
waardevolle ecotopen	8,49	
1130 en rbbmr	Estuaria (vaargeul) en Estuaria (verbond van harig wilgenroosje)	1,0
gh	geen habitatype uit de Habitatrichtlijn	2,09
minder waardevolle ecotopen		27,75
Totaal Plangebied		36,24

Figuur 20. Biologische waarderingskaart

4.5 Agrarische structuur

Het grootste deel van het plangebied is in landbouwgebruik als maïsakker. De omringende dijken zijn begroeid met grasbermen, de buitenranden van de dijken omvatten bos, schorren en slikken.

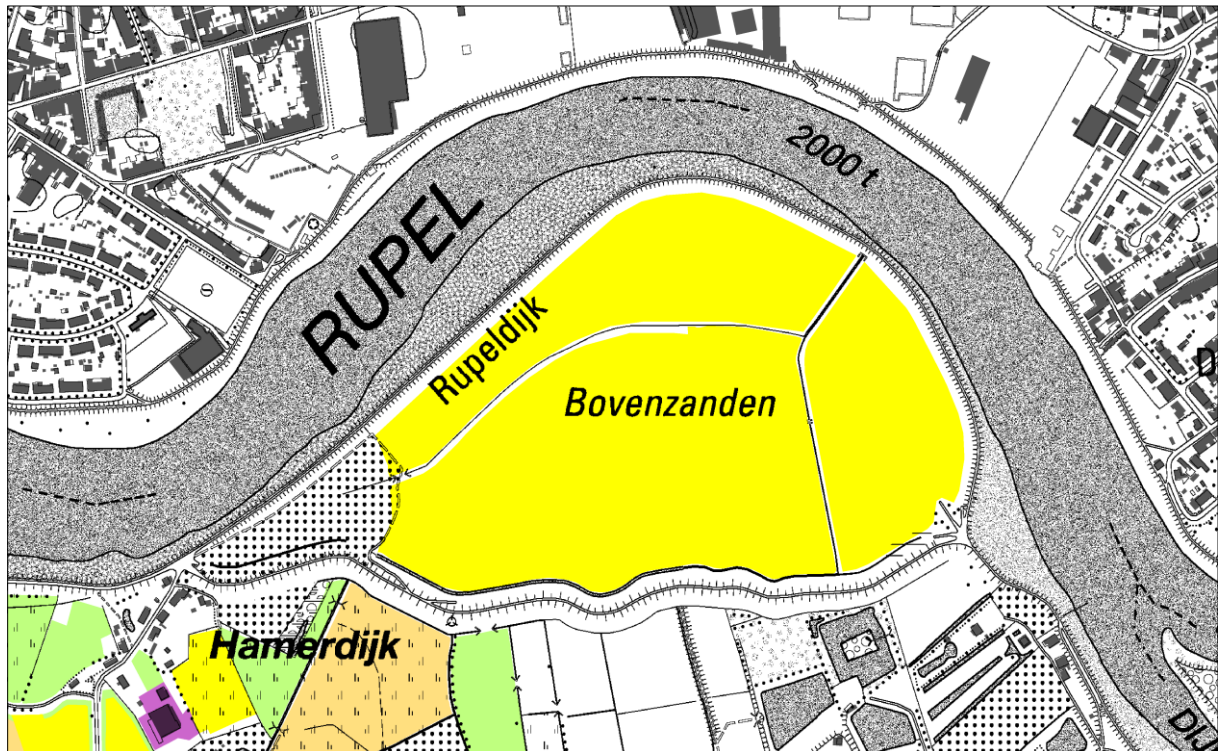
Het gebied Bovenzanden is eigendom van De Vlaamse Waterweg nv. Twee landbouwers bewerken de grond d.m.v. een preciaire tijdelijke gebruiksovereenkomst (geen pacht) in afwachting van de realisatie van het GGG waardoor ca. 27,75 ha landbouwgebruik zal verdwijnen. Dit tijdelijk gebruik was een begeleidende maatregel in het kader van het flankerend landbouwbeleid voor het Sigmaproject cluster Dijlemonding.

De 'landbouwstructuurkaart' van het Departement Landbouw en Visserij (2017) catalogeert het gebied Bovenzanden aan als 'Ruwoedergebied minder geschikt'. Het zijn effectief overstromingsgevoelige percelen.

Op de 'landbouwimpactkaart' van het Departement Landbouw en Visserij (2017) is het echter grootste deel van de percelen binnen het GOG aangeduid als percelen met een zeer hoge waarde voor de betrokken landbouwbedrijven.

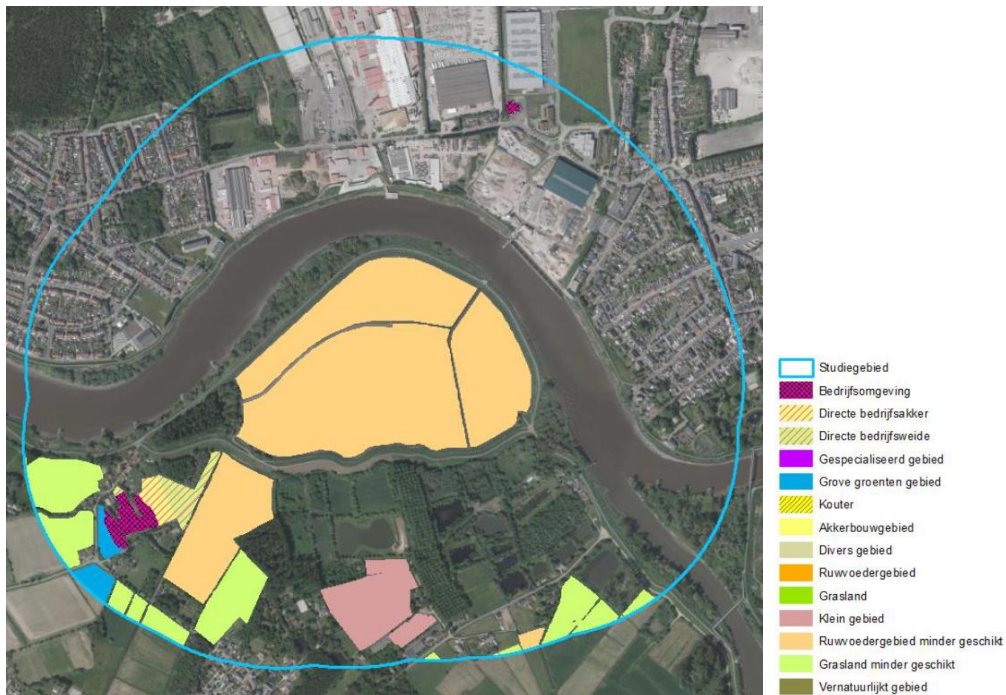
Deze analyse houdt geen rekening met het gegeven dat de Vlaamse Waterweg NV deze gronden in afwachting van het omvormen van het GOG naar GGG binnen strikte voorwaarden tijdelijk in gebruik heeft gegeven aan de de betrokken landbouwers en de landbouwers bij de het verkrijgen van dit gebruiksrecht op de hoogte waren van het strikte tijdelijke karakter.

Figuur 21. Landbouwgebruikspcelen (2016)

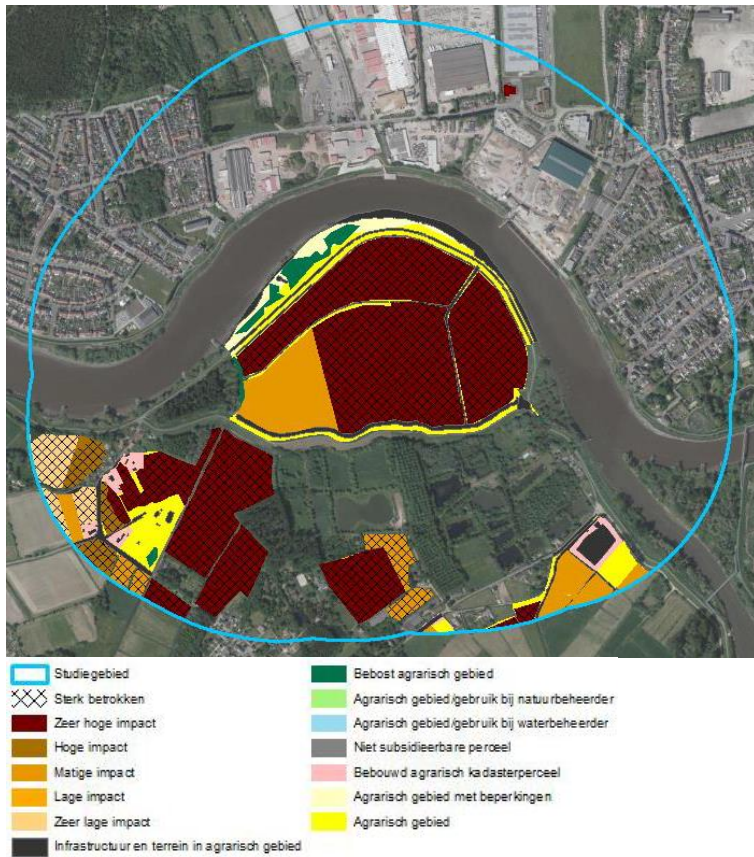
Landbouwinfrastructuur	Voedergewassen	Granen, zaden en peulvruchten	Fruit en Noten
Groenten, kruiden en sierplanten	Aardappelen	Maïs	Houtachtige gewassen
Grasland	Suikerbieten	Overige gewassen	Water

Figuur 22. Uitsnede 'landbouwstructuurkaart' (Departement Landbouw en Visserij, 2017)

Studiegebied
Bedrijfsomgeving
Directe bedrijfsakker
Directe bedrijfsweide
Gespecialiseerd gebied
Grove groenten gebied
Kouter
Akkerbouwgebied
Divers gebied
Ruwoedergebied
Grasland
Klein gebied
Ruwoedergebied minder geschikt
Grasland minder geschikt
Vernatuurlijk gebied

Figuur 23. Uitsnede 'landbouwimpactkaart' (Departement Landbouw en Visserij, 2017)¹⁰

¹⁰ De door het Departement Landbouw en Visserij gegeneerde LIS-kaarten nemen in dit geval een ruimer studiegebied dan het werkelijke projectgebied. Daardoor worden ook percelen buiten het projectgebied in rekening gebracht. De 'sterke betrokkenheid' (>20% van het bedrijfsaaraal in studiegebied), slaat dus op het studiegebied en niet op het projectgebied.

5 Bestaande juridische toestand

De relevante elementen van de bestaande juridische toestand worden tekstueel aangegeven in Tabel 6 en op de kaarten in bijlage IIIb.

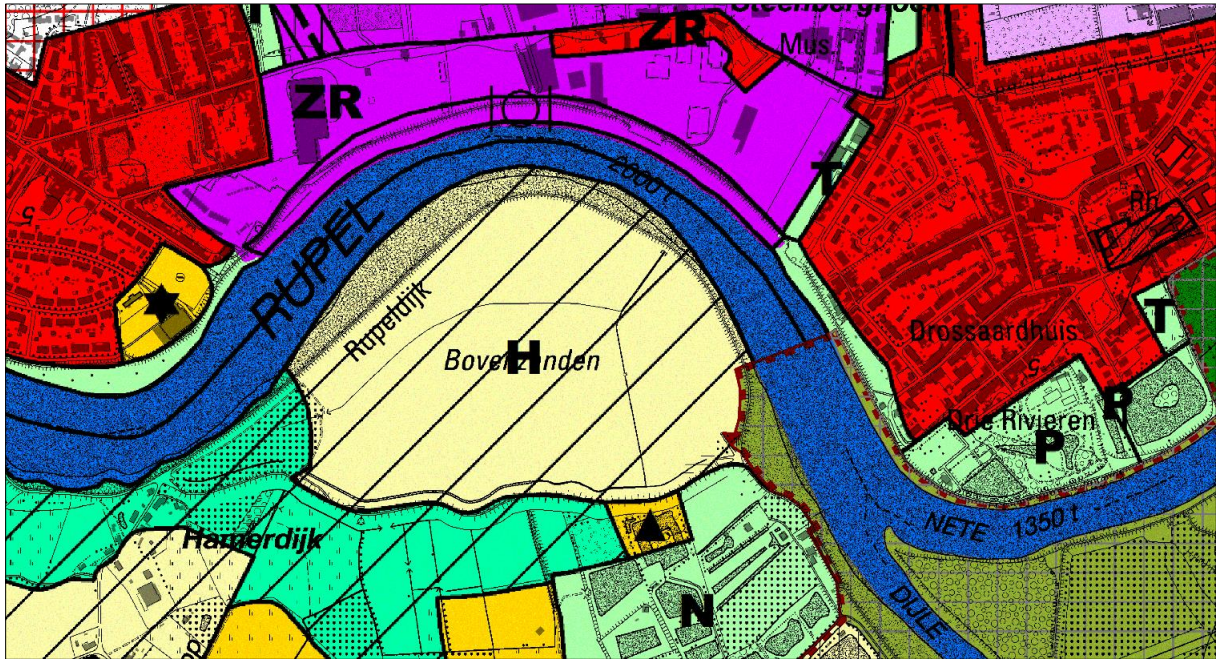
Kaart 2. Bestaande juridische toestand: gewestplan, gewestplanwijzigingen en ruimtelijke uitvoeringsplannen

Kaart 3. Bestaande juridische toestand: andere plannen

Tabel 6. Bestaande juridische toestand

Plan	Naam
Gewestplan(nen) of gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen	Gewestplan Mechelen (KB 5 augustus 1976) Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Gebieden van het geactualiseerd Sigmaplan 'Cluster Dijlemonding' (BVR 25 februari 2011) (aangrenzend)
Provinciale ruimtelijke uitvoeringsplannen	Geen.
Gemeentelijke plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen	Geen.
Verkavelingsvergunningen	Geen.
Beschermde monumenten	Geen.
Beschermde stads- en dorpsgezichten	Geen.
Beschermde cultuurhistorische landschappen	Geen.
Vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed	Geen.
Vastgestelde landschapsatlas/Erfgoedlandschappen	Vastgestelde landschapsrelict 'Zennegat – Battenbroek' (aangrenzend) Erfgoedlandschap 'Zennegat-Battenbroek' (aangrenzend)
Vogelrichtlijngebieden (SBZ-V)	Geen.
Habitatrichtlijngebieden (SBZ-H)	'Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent' (BE2300006)
Ramsargebieden	Geen.
Gebieden van het duinendecreet	Geen.
Gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN)	Grote Eenheid Natuur 'De Samenvloeiing Rupel-Dijle-Nete' (aangrenzend)
Gebieden van het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk (IVON)	Geen.
Vlaamse of erkende natuurreervaten	Geen.
Bosreservaten	Geen.
Beschermingszones grondwaterwinning	Geen.
Bevaarbare waterlopen	Rupel (aangrenzend)
Onbevaarbare waterlopen	Bovenzandendijkloop (niet-geklasseerd) Bovenzandendijkgracht (niet-geklasseerd)
Signaalgebieden	Geen.
Buurtwegen	Sentier nr 19 (Sigmadijk)

Figuur 24. Gewestplan en Gewestelijke Ruimtelijke Uitvoeringsplannen.

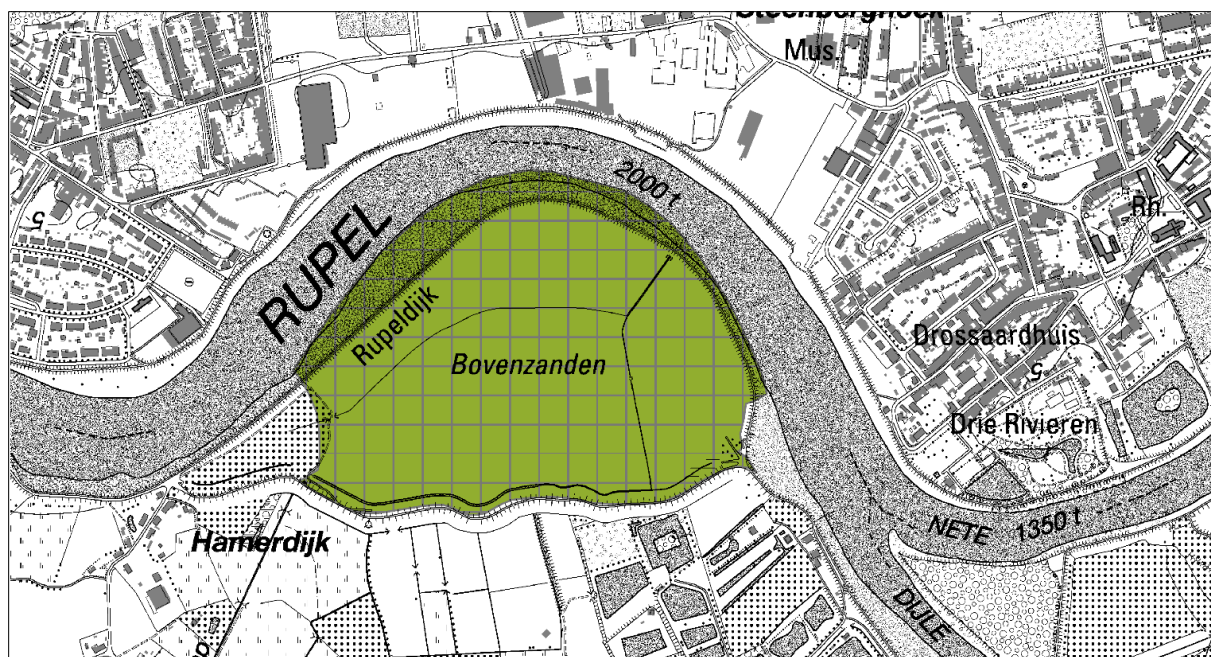
Het plangebied is volgens het gewestplan Mechelen (KB 5 augustus 1976) bestemd als 'landschappelijk waardevol agrarisch gebied' met overdruk 'overstromingsgebied' (H), wat betekent dat er een bouwverbod geldt o.w.v. het overstromingsgevoelig karakter. Het plangebied grenst in het oosten aan het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Cluster Dijlemonding' (bestemming natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur). De groengebieden ten zuiden van het plangebied zijn opgenomen in het Vlaams Ecologisch Netwerk (Figuur 19).

6 Verantwoording van het planvoorstel

6.1 Het voorstel van ruimtelijk uitvoeringsplan

Het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zal het 'landschappelijk waardevol agrarisch gebied' met overdruk 'overstromingsgebied' van het gewestplan herbestemmen naar 'natuurgebied' met overdruk 'grote eenheid natuur'. Op die manier zal het gebied Bovenzanden en de overlooptdijk met Rupeloever ten noorden een aaneengesloten grote eenheid natuur vormen met de gebieden van het Vlaams Ecologisch Netwerk ten zuiden van het overstromingsgebied.

Figuur 25. Het voorstel van ruimtelijk uitvoeringsplan

Deze bestemmingswijziging laat toe dat het bestaande GOG Bovenzanden omgevormd kan worden naar een gecontroleerd overstromingsgebied met gereduceerd getij (GGG) waarbij het gebied zich zal ontwikkelen als waardevol wilgenvloedbos.

In afwachting van de realisatie van de getijdenatuur, zal het plan mogelijk maken dat in het gebied tijdelijk grond gestockeerd wordt of dat de toplaag afgegraven wordt. Dat zijn opportuniteiten die kaderen in het duurzaam voorzien van bouwmaterial voor nieuw aan te leggen of aan te passen dijken in Sigma projectgebieden. Deze mogelijkheid vervalt de facto op het ogenblik dat het GGG in werking treedt en de natuurontwikkeling start.

De omvorming van GOG naar GGG zal op projectniveau gepaard gaan met volgende handelingen in het gebied:

- Het stopzetten van het actuele landbouwgebruik.
- Het bouwen van een gecombineerde in- en uitwateringssluis in de overlooptdijk 'in en uit'. Dat kan een nieuw kunstwerk zijn, aanvullend op of ter vervanging van het bestaande uitwateringskunstwerk, ofwel een aanpassing van de bestaande uitwatering.
- Tweemaal per dag, op het ritme van eb en vloed, stroomt een beperkte hoeveelheid rivierwater binnen. Bij vloed stroomt een beperkte hoeveelheid water in het gebied. Bij eb stroomt het water terug naar de rivier via de uitwateringssluis. Het gebied wordt zo een gecombineerd GOG-GGG.
- Ontwikkeling van getijdennatuur: ontstaan van geulen, kreken, slikken en schorren. Het doel is een boslandschap (wilgenvloedbos) met daarbinnen kreken, slikken en schorren te bekomen.
- Het graven van een geul als aanzet voor het natuurlijke kreekpatroon.

Het Sigmaproject voorziet geen wijzigingen aan de bestaande dijkstructuur. Zowel de huidige overlooptdijk als de huidige Sigmadijk blijven behouden.

Er zijn ook geen wijzigingen in toegankelijkheid: de Sigmadijk blijft toegankelijk en de overlooptdijk blijft beperkt toegankelijk.

Daarnaast zijn er, in afwachting van de realisatie van het GGG en de natuurontwikkeling, op projectniveau twee opportuniteiten van De Vlaamse Waterweg in onderzoek. Voor beide zal op vergunningenniveau wel telkens gemotiveerd moeten dat doelstellingen m.b.t. natuurontwikkeling en rivierveiligheid (waterberging) niet in het gedrang worden gebracht. Dit kan leiden tot volgende handelingen in het gebied:

- Het afgraven van tweemaal meter topklaar: kleiig/lemig materiaal voor dijkbouw elders voor andere Sigmaprojecten:
 - het wegnemen van de nutriëntenrijke en met bepaalde elementen vervuilde bouwvoor biedt mogelijk een ecologisch interessanter uitgangspunt voor de estuariene natuur. Een typisch kenmerk voor deze natuur is wel de hoge voedselrijkdom;
 - de bergingscapaciteit van het GOG neemt toe;
 - de grond kan vlakbij nuttig gebruikt worden in het Sigmaprojectgebied Tien Vierendelen.
- De tijdelijke stockage van bodemmateriaal dat vrijkomt bij afgravingen elders. Het gebied kan dan aangeduid worden als tijdelijke werkstrook in het kader van dat project. Vervolgens kan het bodemmateriaal dan ingezet worden voor dijkbouw elders voor Sigmaprojecten. De stockage heeft vooral meerwaarde omdat de timing en snelheid van het afgraven vaak niet samenloopt met de timing en voortgang van de dijkaanleg.

6.2 De overwogen alternatieven

Er werden geen alternatieven op planniveau onderzocht voor het GGG Bovenzanden. Het realiseren van een gecontroleerd overstromingsgebied met gereduceerd getij (GGG) maakt onderdeel uit van het Geactualiseerd Sigmaplan (beslist beleid). Daarbij werden de projectgebieden en de invulling van elk ervan gekozen op basis van grondige afwegingen: een maatschappelijk kostenbatenanalyse (MKBA), rivierveiligheidsafwegingen, ecologische analyses en analyses van de impact op landbouw. Ook Bovenzanden is net als de andere projectgebieden opgenomen in de bijbehorende planmilieueffectrapportage voor het Sigmaplan.

In het verleden werd vanuit de landbouwsector wel de vraag gesteld of het mogelijk is om de geplande GGG-invulling voor het GOG-gebieden Bovenzanden te verschuiven naar het GOG Tien Vierendelen. Omwille van verschillende redenen is dit geen redelijke overweging:

- Voor Tien Vierendelen is reeds een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan opgemaakt waarbij het gebied reeds een bestemming als landbouwgebied heeft gekregen en er is al een stedenbouwkundige vergunning voor de inrichting bekomen.
- Tien Vierendelen ligt binnen een beschermd cultuurhistorisch landschap én erfgoedlandschap. Door van Tien Vierendelen een GGG te maken zou het landschap drastisch wijzigen.
- De bodem van Bovenzanden bestaat uit meters vette klei, waardoor dit gebied interessant zou kunnen zijn als winplaats voor bouwmaterialen voor dijken. Tien Vierendelen ligt lager (ca. 2 meter) en is landschappelijk beschermd waardoor dit gebied niet in aanmerking zou komen om kleiige grond te winnen.
- De bestaande Pidpa-leiding in Tien Vierendelen werd heraangelegd en er werd een nieuwe TMVW-leiding aangelegd doorheen het gebied. Deze leidingen hielden rekening met de toekomstige aanleg van het overstromingsgebied. In een GGG-gebied treedt echter, in tegenstelling tot in een gewoon GOG, erosie en sedimentatie op waardoor ze bij erosiefenomenen bloot kunnen komen te liggen. In Tien Vierendelen zijn de leidingen niet extra diep gelegd, aangezien het niet de bedoeling was van het gebied een GGG te maken.
- Tien Vierendelen sluit aan bij het reservegebied Tien Vierendelen deel 2; een zuiver GOG-gebied. De combinatie van een zuiver GOG-gebied met een GGG-gebied is technische gezien niet onmogelijk, maar impliceert wel het behoud van (een deel van) de ringdijk van Tien Vierendelen om de GGG-werking in te dijken. Als Tien Vierendelen een zuiver GOG blijft zou de ringdijk helemaal 'gerecycleerd' kunnen worden in de nieuwe ringdijk van Tien Vierendelen deel 2, indien ooit tot de aanleg van dat reservegebied overgegaan wordt.

Het alternatief om de GGG-invulling voor het GOG-gebieden Bovenzanden te verschuiven naar het GOG Tien Vierendelen wordt daarom niet als redelijk alternatief meegenomen.

7 Milieueffectenonderzoek plan-MER

7.1 Planingrepen

Op planniveau is het doel om Bovenzanden en haar omliggende dijken te herbestemmen naar een uniform en aaneengesloten natuurgebied met als overdruk Grote Eenheid Natuur. Hiervoor dienen de bestaande bestemmingen van het gewestplan vervangen te worden. Dit RUP dient correct aan te sluiten op het GRUP 'Gebieden van het geactualiseerd Sigmaphan: Cluster Dijlemonding' aan het zuidoostelijke uiteinde van het plangebied.

- Landbouwgebruik wordt stopgezet.
- Een gecombineerde in- en uitwateringssluis wordt gebouwd in de overlooptdijk ('in en uit'). De huidige uitwateringsconstructie (louter 'uit') blijft mogelijk behouden en werkt dan in combinatie met de nieuwe sluis voor de afvoer bij grote overstromingen (GOG).
- Getijdennatuur (wilgenvloedbos) ontwikkeld zich met krekens, slikken en schorren, ruigte en bos.
- Een geul wordt gegraven als aanzet voor het natuurlijke kreekpatroon.
- Zowel de huidige overlooptdijk als de huidige Sigmadijk blijven behouden.
- De Sigmadijk blijft toegankelijk en de overlooptdijk blijft beperkt toegankelijk.

Daarnaast zijn er, in afwachting van de realisatie van natuur, op projectniveau twee opportuniteiten van De Vlaamse Waterweg in onderzoek:

- het afgraven van tweemaal meter toplaag kleiig/lemig materiaal voor dijkbouw elders in Cluster Dijlemonding;
- de tijdelijke stockage van bodemmateriaal dat vrijkomt bij afgravingen elders en dat dan ingezet wordt voor dijkbouw in Cluster Dijlemonding.

7.2 Resultaat milieueffectenonderzoek plan-MER

In de scopingnota¹¹ (Bijlage VI) werd nagegaan voor welk van de effectgroepen verder milieuonderzoek nodig was. De conclusie van het onderzoek in de scopingfase was dat de verschillende milieudisciplines in voldoende mate in beeld gebracht werden en beoordeeld en er géén verder gedetailleerd effectenonderzoek nodig was.

De dienst bevoegd voor de milieueffectrapportage besliste daarom dat de milieubeoordeling op planniveau afgerond kon worden. Uit het gevoerde onderzoek kwamen geen voorstellen voor milderende of compenserende maatregelen op planniveau naar voor.

¹¹ Consulteerbaar op www.omgevingvlaanderen.be/grup.

8 Passende beoordeling en verscherpte natuurtoets

8.1 Passende beoordeling ten aanzien van als Speciale Beschermingszones te beschouwen gebieden

Het decreet Natuurbehoud bepaalt dat ieder plan dat - afzonderlijk of in combinatie met één of meerdere bestaande of voorgestelde activiteiten, plannen of programma's - een betekenisvolle aantasting van de natuurlijke kenmerken van een als speciale beschermingszone te beschouwen gebied kan veroorzaken, dient onderworpen te worden aan een passende beoordeling.

Het gaat om gebieden die door de Vlaamse regering zijn voorgesteld of aangewezen zijn als Speciale Beschermingszone in toepassing van de Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG van 02.05.1979) en de Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG van 21.05.1992).

Het plangebied overlapt met het Habitatrichtlijngebied (speciale beschermingszone SBZ-H) 'Schelde- en Durmeëstuarium van de Nederlandse grens tot Gent' (BE2300006). Het betreft het noordelijk gelegen buitendijks gebied aan de Rupeloever.

8.1.1 Soorten en habitats van de speciale beschermingszones

De Habitatrichtlijn onderscheidt meerdere habitattypes binnen estuaria waarvan de volgende in het Belgisch deel van het Schelde-estuarium voorkomen volgens de Specifieke doelstellingen voor IHD-Zeescheldeëstuarium:

- habitatype 1130: Estuaria.
- habitatype 1310: Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met *Salicornia* spp. en andere zoutminnende soorten
- habitatype 1320: Schorren met slijkgrasvegetatie (*Spartinion maritimae*)
- habitatype 1330: Atlantische schorren (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)
- habitatype 3270: Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het *Chenopodietum rubri* p.p. en *Bidention* p.p
- habitatype 6430: Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones, subtype verbond van harig wilgenroosje.
- habitatype 91E0: Bossen op alluviale grond met *Alnus glutinosa* en *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*), subtype zachthoutoobos.

De habitattypes zijn toegevoegd in Tabel 7.

Wat de soorten betreft, worden voor dit SBZ m.b.t. de clusters IHD-Zeeschelde (=estuarium + wetlands) en m.b.t. Schelde-en Durmeëstuarium buiten Sigma en NOP' (=boslandschap + grasland- en moeraslandschap), de soorten niet behandeld per landschapstype, maar geïntegreerd weergegeven. De soorten zijn eveneens toegevoegd in Tabel 8.

Tabel 7. Overzicht instandhoudingsdoelstellingen voor de habitattypes binnen het Schelde-estuarium

Habitats - IHD-Zeeschelde - estuarium			
Habitat		Oppervlakte-doelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
1130 - Estuaria	Doel	+	+
	Omschrijving	<p>Actueel: 4684 ha buiten de natuurontwikkelingsgebieden van het Sigmaplan.[Omdat actueel habitat in de Sigma-natuurontwikkelingsgebieden veelal zal worden omgevormd naar andere habitattypen is bij het bepalen van de oppervlakte actueel habitat voor die habitattypes waarvoor toename wordt voorgesteld, enkel de oppervlakte buiten de natuurontwikkelingsgebieden van het Sigmaplan in rekening gebracht.]</p> <ul style="list-style-type: none"> • 4156 ha in SBZ-H BE2300006, • 2 ha in SBZ-H BE2300044, • 488 ha in SBZ-V BE2301235, • 33 ha in SBZ-V BE 2301336 en • 5 ha buiten SBZ. [Het betreft zeer smalle slik/schorstroken langs Grote en Kleine Nete en mismatches tussen de habitatkaart en de SBZ-kaart.] <p>Doel: + 2000 ha netto waarvan 905 in SBZ-H2300006, 460 ha in SBZ-V2301336, 346 ha buiten SBZ en 300 ha nog te bepalen; door effectieve uitbreiding (richtwaarde 1420 ha, waarvan richtwaarde 628 ha in SBZ-H2300006) en omvorming; door aanleg van nieuwe estuariene getijdengebieden onder vorm van gecontroleerde overstromingsgebieden met gecontroleerd gereduceerd getij (GOG-GGG) en onder vorm van ontpolderingen (2000 ha ten opzichte van de situatie in 2005. Sindsdien is reeds 30 ha gerealiseerd in het GOG-GGG Lippenbroek en de ontpoldering van Heusden.)</p>	<p>Goede staat van instandhouding met betrekking tot ecologisch functioneren van het gehele estuarium met inbegrip van het pelagiaal/de vaargeul. Een goede chemische waterkwaliteit met hoge zuurstofconcentraties die in het estuarium niet lager zijn dan 5 mg/l in zomer en 6 mg/l in winter. Voldoende ruimte voor het estuariene processen met specifieke aandacht voor ondiep water, slik en schor. Geen verdere bevordering van de toename van de getijamplitude en –energie. Vermijden van storten van baggermateriaal of het strategisch storten op een manier die zoveel mogelijk rekening houdt met de morfodynamiek van de rivier. Bij beheer- en infrastructuurwerken maximaal rekening houden met de seizoenspatronen in de levenscyclus van estuariene soorten. Afname van de hoge zoetwaterafvoer tijdens piekdebieten. Verminderen van de toevoer van sediment vanuit de bovenlopen.</p>
1310 - Eénjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met <i>Salicornia</i> -soorten en andere zoutminnende planten	Doel	+	+
	Omschrijving	<p>Actueel: 0.6 ha (1310) en 0.2 ha (1320). Deze oppervlakten zitten vervat in de oppervlakte van habitattype 1130. Doel: Uitbreiding, oppervlakte moeilijk te kwantificeren. Deze uitbreiding zit vervat in de uitbreiding van habitattype 1130.</p>	<p>Doel: Voldoende ruimte voor een natuurlijk dynamiek en hydromorfologische processen met successie van slik naar schor. Permanent goede water- en sedimentkwaliteit nastreven.</p>
1320 - Schorren met slijkgrasvegetatie (<i>Spartinion maritimae</i>)	Doel	+	+
	Omschrijving	<p>Actueel: 0.6 ha (1310) en 0.2 ha (1320). Deze oppervlakten zitten vervat in de oppervlakte van habitattype 1130. Doel: Uitbreiding, oppervlakte moeilijk te kwantificeren. Deze uitbreiding zit vervat in de uitbreiding van habitattype 1130.</p>	<p>Doel: Voldoende ruimte voor een natuurlijk dynamiek en hydromorfologische processen met successie van slik naar schor. Permanent goede water- en sedimentkwaliteit nastreven.</p>

Habitat		Oppervlakte doelstelling	Kwaliteit doelstelling
1330 - Atlantische schorren (<i>Glauco-Puccinellietalia maritima</i>)	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 48.9 ha. Deze oppervlakte zit vervat in de oppervlakte van habitattype 1130. Doel: +110 ha. Deze uitbreiding zit vervat in de uitbreiding van habitattype 1130.	Doel: Behoud of creëren van voldoende ruimte voor dynamiek van erosie en sedimentatie met natuurlijke successie van slik naar schor. Permanent goede water- en sedimentkwaliteit nastreven.
3270 - Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het <i>Chenopodietum rubri p.p.</i> en <i>Bidention p.p.</i>	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 1.8 ha. Deze oppervlakte zit vervat in de oppervlakte van habitattype 1130. Doel: Uitbreiding, moeilijk te kwantificeren. Deze uitbreiding zit vervat in de uitbreiding van habitattype 1130.	Doel: Behoud of creëren van voldoende ruimte voor dynamiek van erosie en sedimentatie met natuurlijke successie van slik naar schor. Permanent goede water- en sedimentkwaliteit nastreven.
6430 - Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones, subtype 'verbond van harig wilgenroosje'	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: ca. 65 ha. [Op de habitatkaart staat 39 ha 6430_hw, op de vegetatiekaart 2003 (Vandevoorde et al. in press) is 67 ha 6430_hw terug te vinden, waarvan ca. 65 ha binnen SBZ.] Deze oppervlakte zit vervat in de oppervlakte van habitattype 1130. Doel: Uitbreiding, moeilijk te kwantificeren. Deze uitbreiding zit vervat in de uitbreiding van habitattype 1130.	Doel: Behoud of creëren van voldoende ruimte voor dynamiek van erosie en sedimentatie met natuurlijke successie van slik naar schor. Permanent goede water- en sedimentkwaliteit nastreven.
91E0 - Alluviale bossen met <i>Alnion glutinosa</i> en <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>), subtype zachthoutoibos	Doel	+	+
	Omschrijving	Actueel: 250 ha. Deze oppervlakte zit vervat in de oppervlakte van habitattype 1130. Doel: + 350 ha. Deze uitbreiding zit vervat in de uitbreiding van habitattype 1130.	Doel: Behoud of creëren van voldoende ruimte voor dynamiek van erosie en sedimentatie met natuurlijke successie van slik naar schor. Permanent goede water- en sedimentkwaliteit nastreven.

Tabel 8. Overzicht instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten binnen de clusters IHD-Zeeschelde (=estuarium + wetlands) en Schelde-en Durmeëstuarium buiten Sigma en NOP' (=boslandschap + grasland- en moeraslandschap)

Soorten - IHD-Zeeschelde			
Soort		Populatie-doelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
<i>Bergeend, Tafeleend, Krakeend, Wintertaling, Pijlstaart</i>	<i>Doel</i>	=	
	<i>Omschrijving</i>	behoud van het huidige populatieniveau (seizoensgemiddelde berekend over periode 2000/01 – 2005/06 voor pijlstaart, seizoensgemiddelde berekend over periode 1998/99 – 2006/07 voor wintertaling, seizoensgemiddelde berekend over periode 2002/03 – 2006/07 voor krakeend, seizoensgemiddelde berekend over periode 2001/02 – 2006/07 voor tafeleend, seizoensgemiddelde berekend over periode 1992/93 - 2006/07 voor bergeend) . Een zekere afname als gevolg van een verminderde eutrofiëring in het estuarium is aanvaardbaar en kan minstens gedeeltelijk gecompenseerd worden door natuurontwikkeling op andere plaatsen. Behoud en optimaal beheer van belangrijke watervogelgebieden (in deel Blokkersdijk van SBZ-V2300222) Het besliste geactualiseerde Sigma-plan voorziet zowel in de uitbreiding van het estuarium als in de ontwikkeling van bijkomende waterrijke gebieden die de terugval in dichtheid van watervogels in het estuarium kunnen opvangen: Estuariene natuurontwikkelingsgebieden, zie habitatype 1130 in Landschap IHD-Zeeschelde - estuarium. Ondiepe stilstaande wateren met moerasoeveren in SBZ-H 2300006, deelgebieden 1, 4, 16 en 24 Ondiepe stilstaande wateren met moerasoeveren buiten SBZ, Sigmagebieden 4, 12, 13, 41.	
<i>Bittervoorn</i>	<i>Doel</i>	=	=
	<i>Omschrijving</i>	Behoud van huidige populatie en areaal	Streven naar een goede habitatkwaliteit.
<i>Blauwborst</i>	<i>Doel</i>	=/+	
	<i>Omschrijving</i>	Behoud of uitbreiding van de bestaande populatie tot minimaal 550 broedparen. De oppervlaktebehoeften van deze soort zitten vervat in de IHD voor SBZ-V BE2301336 (goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 22/7/2011) en in de voorgestelde benodigde extra oppervlakte aan leefgebied van roerdomp en porseleinhoen.	Streven naar een goede habitatkwaliteit.
<i>Bruine kiekendief</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Uitbreiding van de huidige populatie (15-30 broedparen) tot 50 broedkoppels. De oppervlaktebehoeften van deze soort zitten vervat in de IHD voor SBZ-V BE2301336 (goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 22/7/2011) en in de voorgestelde benodigde extra oppervlakte aan leefgebied van roerdomp en porseleinhoen.	Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied (waaronder het foerageergebied).
<i>Europese bever</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Uitbreiding van de huidige populatie tot 40 families in het Scheldebekken.	Streven naar een goede habitatkwaliteit. Opheffen migratieknelpunten. Waterlopen en stilstaande wateren dieper dan 60 cm met natuurlijke en beboste oevers.
<i>Fint</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Herstel van een populatie in goede staat van instandhouding in de Zeeschelde en de tijgebonden zijrivieren. Uitbreiding van het huidige areaal stroomopwaarts in de Schelde en de tijgebonden zijrivieren. Massale trek van adulten in het voorjaar en massale aanwezigheid van juvenielen in de zomer.	Streven naar een goede habitatkwaliteit. Goede waterkwaliteit in Schelde en zijrivieren , voldoende zuurstofrijk. Herstel van goede structuurkwaliteit van het estuarium met voldoende laagdynamische slikken en (ondiep) subtidale zones. Behoud en herstel van geschikt paai- en opgroei-habitat in het zoetwater getijdegebied (Schelde en zijrivieren), meer bepaald onverstoorde (ondiepe) zones met niet te hoge stroomsnelheden.

Soort		Populatie-doelstelling	Kwaliteit-doelstelling
<i>Gevlekte witsnuitlibel</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Aanwezigheid van minstens één leefbare kernpopulatie.	Streven naar een goede habitatkwaliteit. Creëren van moerassen met aanwezigheid van mesotrofe verlandingsvegetaties en vegetaties van drijvende en ondergedoken waterplanten, zonder hoge visdichtheden en een afwisseling van open zonnige plaatsen en struwelen. De doelen worden mede gerealiseerd in het kader van doelen voor habitattypes 3150 en 7140.
<i>Ijsvogel</i>	<i>Doel</i>	=	=
	<i>Omschrijving</i>	Behoud van de bestaande populatie	Streven naar een goede habitatkwaliteit.
<i>Ingekorven vleermuis</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Aanwezigheid van zomerkolonies van de soorten met jaarlijks zwangere wijfjes en/of juvenielen. De aanwezigheid van een duurzame populatie wordt nagestreefd.	Doel zomer: Verhoging van habitatkwaliteit in de bossen en insectenrijke graslanden en ruigtes in een omliggend landschap met KLE's. Creatie geleidelijke bosranden, in het bijzonder nabij open waterpartijen. Behoud en verbetering kwaliteit waterpartijen. De doelen worden gerealiseerd in het kader van doelen voor habitats 3150, 6430, 9120, 9160 en 91E0. Bijkomend aandacht voor behoud van bestaande verbindingen, en waar nodig uitbreiding van en verbinding tussen bossen en foerageergebieden. Doel winter: Behoud, inrichten en verbeteren van winterverblijven.
<i>Kamsalamander</i>	<i>Doel</i>	=	=/+
	<i>Omschrijving</i>	Behoud van de huidige populatie. Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied waarbij gestreefd wordt naar een minimum van 50 adulte individuen per populatie in Sigmagebieden 35 (overlap met deelgebied 21 van SBZ-H BE2300044) 36 en 37 (overlap met deelgebied 19 van SBZ-H BE2300044).	Goede staat van instandhouding met betrekking tot water- (telkens > 5 poelen per deelgebied) en landhabitat. Opheffen van migratiebarrières en aanleg of herstel van diepe poelen die niet droogvallen in de zomer. Verbetering van de kwaliteit van het omringende landschap (kleinschalige landschapselementen, struwelen,..) om de connectiviteit te verbeteren.
<i>Kleine dwergvleermuis, Gewone dwergvleermuis, Laatvlieger</i>	<i>Doel</i>	=/+	=/+
	<i>Omschrijving</i>	Behoud en uitbreiding van de bestaande populatie	Behoud van de bestaande kwaliteit, behoud en uitbreiding van connectiviteit tussen de gebieden.
<i>Kleine modderkruiper</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Uitbreiden van de huidige populatie tot een goede staat en uitbreiding van het areaal in de SBZ-H BE2300006.	Goede waterkwaliteit in estuarium en waterlopen in de vallei. Goede connectiviteit (voor vissen) tussen het estuarium en waterlopen in de vallei. Laagdynamisch ondiep subtidaal zones in het estuarium en voldoende structuurdiversiteit in estuarium en ander waterlopen.
<i>Kleine zwaan</i>	<i>Doel</i>	=	
	<i>Omschrijving</i>	Behoud van de huidige populatie. De kleine zwaan overwintert jaarlijks in schommelende maar meestal kleine aantallen op Blokkesdijk. Behoud en optimaal beheer van de stilstaande wateren in de Blokkesdijk is wenselijk.	
<i>Kluut</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Uitbreiden van de huidige populatie (150-200 broedparen) tot een goede staat met 350 broedkoppels in Prosperpolder-noord en Doelpolder.	Streven naar een goede habitatkwaliteit door inrichting van potentieel broed- en foerageerhabitat.

Soort		Populatie doelstelling	Kwaliteit doelstelling
Kokmeeuw	Doel	=	
	Omschrijving	Behoud van de huidige populatie. Gemiddeld worden 3000-5000 kokmeeuwen geteld bij de maandelijkse boottellingen van het INBO op het Schelde-estuarium, de maxima variëren van 5000 tot 11000 exemplaren. De voorziene wetlands en estuariene gebieden in het Sigmaplan zullen de oppervlakte geschikt overwinteringshabitat doen toenemen.	
Kwak	Doel	+	
	Omschrijving	Creatie van een populatie van 20 broedparen. De oppervlaktebehoeften van deze soort zijn volledig vervat in de voorgestelde benodigde extra oppervlakte van roerdomp en porseleinhoen. Door de realisatie van de habitatdoelen en de oppervlakte extra leefgebied voor roerdomp en porseleinhoen zal ook de oppervlakte foerageer-habitat toenemen.	Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied, onder meer door verdere verbetering van de waterkwaliteit en behoud en ontwikkeling van moerasbos.
Kwartelkoning	Doel	+	+
	Omschrijving	Uitbouw van een populatie in gunstige staat met 40 paren. Binnen de gebieden van het Sigmaplan moet 600-1200 ha extra oppervlakte leefgebied gerealiseerd worden, boven op de extra oppervlakte leefgebied van Roerdomp en Porseleinhoen.	Streven naar een goede habitatkwaliteit door inrichting van voldoende grote graslandgebieden (> 30 ha) en een gepast maai-beheer (met late maaidatum) Uitbreiding van habitattypen 6510 met 232 – 475 ha en van habitattypen 6430 met 38 – 68 ha. Een bijkomende oppervlakte leefgebied van 330 – 657 ha, bestaande uit mesofiele graslanden (RBB_hc, RBB_hu) en ruitgen (RBB_hf). Actieve bescherming van lokale broedparen door al dan niet tijdelijke beheerovereenkomsten met de betrokken landbouwers.
Lepelaar	Doel	+	+
	Omschrijving	Uitbouw van een populatie van 40 paren in gunstige staat. Via gerichte ingrepen kunnen binnen de extra oppervlakte leefgebied voor roerdomp en porseleinhoen in de gebieden van het Sigmaplan potentiële broedplaatsen voor deze soort worden ingericht. Potentieel foerageergebied zal voldoende aanwezig zijn door de uitbreiding van habitattypen 1130 en van de leefgebieden voor roerdomp en porseleinhoen..	Streven naar een goede habitatkwaliteit door inrichting van potentieel broed- en foerageerhabitat.
Poelkikker	Doel	=	=
	Omschrijving	Behoud van de soort op de actuele locaties. (Wijmeers)	Om de soort te kunnen behouden, is er nood aan een beter inzicht in het voorkomen van de soort en is een evaluatie van de soort in de tijd noodzakelijk.
Porseleinhoen	Doel	+	+
	Omschrijving	Uitbouw van een populatie in gunstige staat met 40 broedparen Binnen de gebieden van het Sigmaplan moet 800-1200 ha extra leefgebied worden gerealiseerd.	Streven naar een goede habitatkwaliteit door inrichting van voldoende grote moerasgebieden (> 30 ha). Het leefgebied bestaat uit een mozaïek van open water met oeverzones (RBB_ae), zeggemoerassen (RBB_mc) en natte mesofiele graslanden (RBB_hc, RBB_hu) en ruitgen (RBB_hf) en de randen van rietmoerassen (RBB-mr) waaronder uitbreiding van habitattypen 6430 met 13 – 14 ha.
Purperreiger	Doel	+	+
	Omschrijving	Vestiging van een populatie van 60 broedparen. De oppervlaktebehoeften van deze soort zijn volledig vervat in de voorgestelde benodigde extra oppervlakte van roerdomp en porseleinhoen.	Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied

Soort		Populatie doelstelling	Kwaliteitsdoelstelling
<i>Rivierprik</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Tot stand komen van een populatie in goede staat in Vlaanderen met het Schelde-estuarium als geschikte migratiecorridor.	De Schelde en haar zijrivieren functioneren als optimale migratiecorridor voor deze soort tussen zee en haar paaigebieden. Een goede waterkwaliteit in het estuarium Geen migratieknelpunten tussen het estuarium en de bovenlopen.
<i>Roerdomp</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Uitbreiden van de huidige populatie (0-1 broedpaar) tot een goede staat (20 broedkoppels) en uitbreiding van het areaal. Binnen de gebieden van het Sigmaplan moet 540-900 ha extra leefgebied worden gerealiseerd.	Streven naar een goede habitatkwaliteit. Grote aangesloten en voldoende natte rietlanden (> 50 ha) in combinatie met vis- en amfibierijke plassen en andere moerasvegetaties.
<i>Ruige dwergvleermuis, Rosse vleermuis, Franjestaart, Watervleermuis, Meervleermuis</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Aanwezigheid van zomerkolonies van de soorten, met jaarlijks zwangere wijfjes en/of juvenielen. De aanwezigheid van duurzame populaties van elk van deze soorten wordt nagestreefd.	Doel zomer: Verhoging van habitatkwaliteit in de bossen en insectenrijke graslanden en ruigtes in een omliggend landschap met KLE's. Creatie geleidelijke bosranden, in het bijzonder nabij open waterpartijen. Behoud en verbetering kwaliteit waterpartijen. De doelen worden gerealiseerd in het kader van doelen voor habitats 3150, 6430, 9120, 9160 en 91E0. Bijkomend aandacht voor behoud van bestaande verbindingen, en waar nodig uitbreiding van en verbinding tussen bossen en foerageergebieden. Doel winter: Behoud, inrichten en verbeteren van winterverblijven.
<i>Slobeend</i>	<i>Doel</i>	=	
	<i>Omschrijving</i>	behoud van het huidige populatieniveau (seizoensgemiddelde berekend over periode 2001/02 – 2006/07). Geschikte herinrichting van diepe winningsputten in de Durmevallei zoals voorzien in het Sigmaplan, zal extra overwinteringshabitat voor slobeend opleveren.	
<i>Waterrietzanger</i>	<i>Doel</i>	+	
	<i>Omschrijving</i>	Uitbreiding van geschikt leefgebied. De nieuwe moerasgebieden die in het kader van het Sigmaplan zullen aangelegd worden ten behoeve van o.a. roerdomp en porseleinhoen zullen geschikt doortrekhabitat vormen.	
<i>Woudaap</i>	<i>Doel</i>	+	+
	<i>Omschrijving</i>	Uitbreiden van de huidige populatie (0-2 broedparen) tot een goede staat met 20 broedkoppels. De oppervlaktebehoeften van deze soort zijn volledig vervat in de voorgestelde benodigde extra oppervlakte van roerdomp en porseleinhoen.	Goede staat van het leefgebied door uitbreiding van bestaande en ontwikkeling van nieuwe riet- en moerasvegetaties tot grote aangesloten moerassen (> 10 ha).

8.1.2 Evaluatie van de mogelijke betekenisvolle aantasting van de soorten en habitats van de speciale beschermingszone

De in het ruimtelijk uitvoeringsplan voorgestelde afbakening van natuurgebied met overdruk grote eenheid natuur laat toe dat invulling wordt gegeven aan de hierboven beschreven instandhoudingsdoelstellingen van Europees beschermde soorten en habitats, zowel op niveau van de betreffende beschermingszone, als op gewestelijk niveau. De bestaande habitats aan de Rupeloever in SBZ-H worden niet wezenlijk beïnvloed door de elementen op projectniveau die door het plan mogelijk worden gemaakt binnen de overlooptdijk en de Sigmadijk. Mogelijk heeft de aanleg van een nieuwe in- en uitwateringssluis of de aanpassing van de bestaande uitwateringssluis in de overlooptdijk aanleiding tot een beperkte inname van estuariene natuur. Dit is in de grootte orde van ares, wordt op projectniveau beoordeeld en staat tegenover een in verhouding enorme toename (20-tal ha) van gelijkaardige estuariene natuur in Bovenzanden.

De nieuwe ontwikkeling van habitatwaardige estuariene natuur, wilgenvloedbos met schorren, slikken en stroomgeulen (kreek) binnen het GGG Bovenzanden, ligt weliswaar buiten de SBZ-H-afbakening, maar zal wezenlijk bijdragen en relatief goed samenhangen met de habitats en leefgebieden van soorten binnen SBZ-H, in de Rupel. Zolang de concrete randvoorwaarden voor ontwikkeling van het GGG, namelijk de stopzetting van landbouwgebruik en de bouw van een in- en uitwateringssluis met kreekaanzet, niet gerealiseerd zijn, zijn er geen natuurwaarden binnen Bovenzanden die negatief kunnen beïnvloed worden door een afgraving van de kleiige top laag of de stockage van grond ten dienste van dijkenbouw voor Sigmaprojecten elders.

Op basis van voorgaande punten kan gesteld worden dat het RUP Bovenzanden en de projectonderdelen die mogelijk gemaakt worden, geen betekenisvolle aantasting van de natuurwaarden zullen betekenen, maar integendeel zullen bijdragen tot het verhogen van de potenties naar natuur en de realisatie van de gestelde instandhoudingsdoelstellingen, zowel voor habitats als soorten. Bijgevolg moet het plan niet onderworpen worden aan een passende beoordeling in de zin van artikel 36ter van het natuurdecreet. De noodzaak van een eventuele passende beoordeling van de aanlegfase worden op projectniveau onderzocht.

8.2 Verscherpte natuurtoets Vlaams Ecologisch Netwerk

Artikel 26bis van het Natuurdecreet bepaalt dat de overheid geen toestemming of vergunning mag verlenen voor een activiteit die onvermijdbare en onherstelbare schade aan de natuur in het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) kan veroorzaken.

Het plangebied (en het te ontwikkelen GGG Bovenzanden) grenst in het zuiden aan De Grote Eenheid Natuur (GEN) "De Samenvloeiing Rupel-Dijle-Nete". De zgn. 'verscherpte natuurtoets' gaat na of er onvermijdbare en onherstelbare schade veroorzaakt wordt. Onvermijdbare schade is schade die men hoe dan ook zal veroorzaken, op welke wijze men het initiatief ook uitvoert. Schade is onherstelbaar indien ze op de plaats van beschadiging niet meer kan worden hersteld tot een kwantitatief gelijkaardige habitat als daar voor beschadiging aanwezig was.

- In een verscherpte natuurtoets worden volgende vragen gesteld en beantwoord:
- Is er verandering?
- Is er schade?
- Is de schade te vermijden?
- Is de schade te herstellen?

Er worden geen negatieve effecten verwacht op de aanwezige habitats en soorten in het GEN, ook niet indirect via het grondwatersysteem. Door de zeer beperkte doorlatendheid van de ondiepe alluviale lagen is er geen verandering in het gedrag zal zijn van het grondwater in het GEN ter hoogte van Meijerbroek door de inrichting van Bovenzanden als GOG-GGG. Er zal dus geen schade zijn. A fortiori zijn er verderaf, elders in het GEN, zeker geen indirecte effecten of schade te verwachten. Eventuele effecten van de aanlegfase worden op projectniveau onderzocht.

Het huidige GEN omvat vooral natuur op alluviale bodems ten noorden van het hoger gelegen Heindonk, maar deze natuur ligt buiten de estuariene zone. In het oosten en het westen omvat de afbakening wel de estuariene natuur op de oever van Rupel en Dijle. Door de uitbreiding van de afbakening van GEN en de effectieve ontwikkeling van estuariene natuur aansluitend bij de binnendijkse natuur, wordt het aaneengesloten gebied met natuurwaarden groter. Er wordt dus geen schade, maar eerder een positief effect verwacht van het plan.

9 Ruimtelijke veiligheidsrapportage

Ter uitvoering van de Seveso-richtlijn dient in het beleid inzake ruimtelijk ordening rekening gehouden te worden met de noodzaak om op langetermijnbasis voldoende afstand te laten bestaan tussen Seveso-inrichtingen enerzijds en aandachtsgebieden anderzijds. Deze doelstelling wordt verwezenlijkt door het houden van toezicht op de vestiging van nieuwe Seveso-inrichtingen, op wijzigingen van bestaande Seveso-inrichtingen, en op nieuwe ontwikkelingen rond bestaande Seveso-inrichtingen.

Het advies van de dienst Veiligheidsrapportage van het Departement Omgeving van 17 juli 2018 heeft specifiek betrekking op het aspect externe mensveiligheid zoals bedoeld in de Seveso-richtlijn, of, m.a.w. op de risico's waaraan mensen in de omgeving van Seveso-inrichtingen (kunnen) blootgesteld worden ten gevolge van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in die inrichtingen.

Om een inschatting te maken van het aspect externe mensveiligheid, dient het ruimtelijk uitvoeringsplan afgetoetst te worden aan de hand van criteria die werden opgenomen onder de vorm van een beslissingsdiagram in bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering houdende nadere regels inzake de ruimtelijke veiligheidsrapportage.

De dienst Veiligheidsrapportage (VR) voerde deze toets uit. Gelet op het feit dat:

- volgens de gegevens van de dienst VR in het plangebied géén Seveso-inrichtingen aanwezig zijn;
- in het plangebied géén Seveso-inrichtingen mogelijk zijn;
- in het plangebied géén aandachtsgebieden gepland zijn;

verwacht de dienst VR geen aanzienlijke effecten op het vlak van externe veiligheid en besliste dat er géén ruimtelijk veiligheidsrapport moest opgemaakt worden.

10 Ruimtebalans

De invloed van de bestemmingswijzigingen in dit gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan op de ruimtebegroting uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) is weergegeven in volgende ruimtebalans (cijfers afgerond tot op 1 hectare).

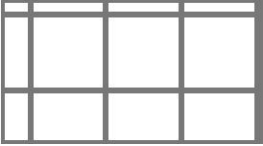
Tabel 9. Ruimtebalans

Bestemmingscategorie	Voor	Na	Vershil
Reservaat en natuur	0 ha	35 ha	+35 ha
Landbouw	35 ha	0 ha	-35 ha
GEN in overdruk	0 ha	35 ha	+35 ha

11 Stedenbouwkundige voorschriften

11.1 Vertaling naar verordenende stedenbouwkundige voorschriften

Verordenende stedenbouwkundige voorschriften	Toelichting bij de verordenende stedenbouwkundige voorschriften
<p style="text-align: center;">N</p> <p><i>Dit gebied behoort tot de bestemmingscategorie 'natuur en reservaat'.</i></p> <p>Artikel 1. Natuurgebied</p> <p>Artikel 1.1 Het gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijk milieu en bos. Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de instandhouding, het herstel en de ontwikkeling van de natuur, het natuurlijk milieu en van de landschapswaarden zijn toegelaten. Het aanbrengen van kleinschalige infrastructuur in functie van de sociale, educatieve en recreatieve functies van het natuurgebied is toegelaten voor zover de ruimtelijk-ecologische draagkracht van het natuurgebied niet overschreden wordt.</p> <p>Artikel 1.2 Handelingen die nodig of nuttig zijn voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het behoud en herstel van het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien, - het behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen, de waterkwaliteit en de verbindingfunctie, - het behoud, het herstel en de ontwikkeling van overstromingsgebieden, het beheersen van overstromingen of het voorkomen van wateroverlast in voor bebouwing bestemde gebieden, - het beveiligen van vergunde of vergund geachte bebouwing en infrastructuren tegen overstromingen <p>zijn toegelaten voor zover daarbij gebruik gemaakt wordt van de technieken van natuur-technische milieubouw. De in artikel 1.1 genoemde handelingen kunnen slechts toegelaten worden voor zover ze verenigbaar zijn met de waterbeheerfunctie van het gebied en het waterbergend vermogen van rivier- en beekvalleien niet doen afnemen.</p>	<p>Toelichting bij de bepalingen over natuur In het natuurgebied is de hoofdfunctie natuur. Onder bos wordt begrepen ecologisch beheerd bos zoals bedoeld in artikel 18 en volgende van het Bosdecreet. Het aanbrengen van infrastructuren voor het beheer van het gebied als natuurgebied is mogelijk. Die infrastructuren zijn onder meer: veekerende rasteren of schuilplaatsen voor dieren die ingezet worden bij het beheer van het gebied. In het gebied zijn uitsluitend gebouwen toegelaten die noodzakelijk zijn voor het beheer van of het toezicht op het betrokken natuurgebied, op voorwaarde dat ze niet gebruikt worden als permanente woning. Het gaat om gebouwen en constructies met een beperkte omvang (schuilplaats, bergplaats voor materiaal...). Dergelijke bebouwing kan slechts toegelaten worden voor zover ze landschappelijk inpasbaar is en in verhouding staat tot het natuurgebied.</p> <p>Toelichting bij de bepalingen m.b.t. het waterbeheer In de rivier- en beekvalleien is waterbeheer(sing) een nevenschikte functie. Daaronder worden minstens de overstromingsgevoelige gebieden aangeduid op de kaarten van de watertoets begrepen. Buiten de rivier- en beekvalleien is waterbeheersing eerder een ondergeschikte functie. Handelingen in functie van behoud en herstel van de structuurkenmerken van de rivier- en beeksystemen zijn bv. hermeandering, verbreden of herinrichten van de bedding, herwaardenen winterbed, vertragen waterstroomsnelheid, structuurvariatie in oevers en bedding... Handelingen in functie van het verbeteren van de waterkwaliteit zijn bv. buffering van waterlopen tegen vervuiling. Handelingen in functie van het verbeteren van de verbindingfunctie van waterlopen zijn bv. het opheffen barrières, behoud van ruimte voor de ontwikkeling van natuurwaarden. In functie van het behoud, het herstel en de ontwikkeling (aanleg, inrichting, onderhoud...) van specifieke overstromingsgebieden zijn specifieke infrastructuren hiervoor zoals dijken, stuwen, pompinstallaties toegelaten. Voor bebouwing bestemde gebieden zijn o.m. woongebieden en bedrijventerreinen... De specifieke stedenbouwkundige voorschriften in de plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen geven uitsluitel over welke (delen van) gebieden als "voor bebouwing bestemd" beschouwd moeten worden. De overige functies in rivier- en beekvalleien moeten de natuurlijke dynamiek en het waterbergend vermogen van dit watersysteem respecteren. De stroomgebiedbeheersplannen en de (deel)bekkenbeheersplannen worden als afwegingselement</p>

<p>Artikel 1.3</p> <p>In de aanlegfase van de natuurontwikkeling kan de opslag van gronden tijdelijk toegelaten worden op voorwaarde dat deze tijdelijke vermindering van de waterbergingscapaciteit géén aanleiding geeft tot een onverantwoorde verhoging van het veiligheidsrisico, rekening houdend met de bijkomende bergingscapaciteit die op dat ogenblik via andere deelprojecten van het Sigmaproject in de cluster Dijlemonding reeds beschikbaar is.</p> <p>Artikel 1.4</p> <p><i>Aanduiding in overdruk</i> <i>Het gebied behoort tot de bestemmingscategorie van de grondkleur.</i></p> <p>Het in overdruk aangeduide gebied is een grote eenheid natuur.</p>	<p>gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen voor handelingen.</p> <p>Omgevingsvergunningsaanvragen worden onderworpen aan een watertoets in de zin van het decreet integraal waterbeleid.</p> <p>Technieken van natuurtechnische milieubouw zijn een geheel van technieken om bij de inrichting (en het beheer) van infrastructuurwerken (wegen, waterlopen) bestaande natuurwaarden zoveel als mogelijk te behouden of ze te ontwikkelen of te versterken, en meer algemeen om te komen tot “milieuvriendelijke” oplossingen voor ruimtelijke ingrepen. Deze technieken zijn omschreven in de Vademecums Natuurtechniek (https://www.lne.be/vademecums-leidraden-en-studies-natuurtechniek).</p> <p>Toelichting bij de bepalingen m.b.t. tijdelijke grondstockage</p> <p>In afwachting van de realisatie van de natuurontwikkeling in het kader van het geactualiseerd onstaat mogelijk de opportuniteit om de toplaag van het gebied af te graven en deze gronden te gebruiken voor dijkbouw elders in Cluster Dijlemonding en/of de nood aan ruimte voor het tijdelijk stockeren van bodemmateriaal dat vrijkomt bij afgravingen elders en dat dan bv. ingezet wordt voor dijkenbouw in Cluster Dijlemonding.</p> <p>Tijdelijke opslag van gronden kan derhalve toegelaten worden, mits evaluatie van de veiligheidsrisico's van de tijdelijk verminderde bergingscapaciteit in het gebied Bovenzanden.</p> <p>Toelichting bij de bepalingen m.b.t. de overdruk grote eenheid natuur</p> <p>Dit gebied wordt beschouwd als een Grote Eenheid Natuur (GEN) in de zin van het decreet Natuurbehoud en in die zin als een onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk. Alle bepalingen van het decreet Natuurbehoud betreffende grote eenheden natuur zijn van toepassing in dit gebied.</p> <p>In voorkomend geval is een vastgesteld managementplan Natura 2000 bepalend voor de inrichting en het beheer van het gebied. Een dergelijk managementplan wordt als een afwegingselement gehanteerd bij de beoordeling van de omgevingsvergunningsaanvragen.</p>
--	---

11.2 Op te heffen bepalingen

De overlappende delen van het gewestplan Mechelen worden opgeheven.